Največji slovenski dnevnik v Združenih državah

Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 71. — ŠTEV. 71. NEW YORK, THURSDAY, MARCH 26, 1925. — ČETRTEK, 26. MARCA 1925. VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII.

OPTIMISTIČNO NAZIRANJE MIN. CHAMBERLAINA

Chamberlain vidi znamenje miru v berlinskih predlogih. — Brez angleške pomoči, — je izjavil v poslanski zbornici, — se bo Evropa kmalu zopet izpremenila v arzenal. — Lloyd George je povzročil veliko senzacijo s svojim napadom na Poljsko.—MacDonald pa je označil prejšnjega ministrskega predsednika kot evropsko nevarnost.

Poroča John L. Balderston.

LONDON, Anglija, 25. marca. — Včeraj zvečer se je vršila v poslanski zbornici mogoče najbolj važna in pomembna debata glede zunanjih zadev, kar se jih je vršilo po sklenitvi mirovne pogodbe, čeprav se je domnevalo, da ne bo pomenjala ta debata ničesar drugega kot pogrebne funkcije za mirovnim protokolom Lige narodov.

Angleški minister za zunanje zadeve Austen Chamberlain je objavil nemške predloge za evropski mir, jih odločno podpiral ter rekel, da pomenjajo "jutranjo zoro novega dne". Z velikim poudarkom je izjavil: "Od iztoka do zapada prihaja k meni glas, da sta vojna in mir v rokah angleškega imperija."

"Če nočemo vojne," je rekel, "je tudi ne bo. To pomenja, da se z našo pomočjo lahko zaključi poglavje vojne in da se uveljavi resničen mir.

Kljub akciji sveta Lige narodov, ki je reserviral odločitev glede protokola šestemu zborovanju Lige narodov, ki se bo sestalo septembra meseca, in kljub obrambi protokola, katero sta vprizorila MacDonald in Henderson, ki sta bila soudeležena pri njega sestavi, ni pustil Chamberlain niti najmanjšega dvoma, da ga smatra sedanji angleški kabinet mrtvim in pokopanim.

Nemški predlogi, o katerih je govoril Chamberlain v poslanski zbornici, da zre nanje s sumom, so po njegovem sedanjem mnenju odkritosrčni in lojalni. Označil jih je kot temelj razprav, ne pa kot okorenele formule.

"Nemčija je stavila predlog," je rekel, "da sprejme svoje zapadne meje prostovoljno, potom obveznega dogovora, ki naj bi stopil na mesto miru, katerega so vsilili zmagalci premaganemu.

"Nemčija je interesirana pri uveljavljenju temelja, na katerem bi ji bilo mogoče doseči sporazum s Francijo," je trdil. "Pripravljena je razmišljati o obsežni pogodbi ter skleniti medsebojni dogovor s silami, ki so interesirane pri Porenski. Slične arbitracijske pogodbe bi se tudi lahko sklenilo z drugimi državami, ki imajo skupne meje z Nemčijo, če bi te države tako želele.

"Nadalje bi bil spremljiv za Nemčijo dogovor, ki bi izrecno zajamčil sedanji teritorijalni status quo ob Renu ter bi nadalje zajamčil izvršitev členov 42 in 43 versaillske mirovne pogodbe.

"Nemčija je pripravljena opustiti vsako idejo, da se posluži vojne, da izpremeni tem potom meje kot jih je uveljavila mirovna pogodba.

Zbornica je napeto poslušala njegova izvajanja. Vsi navzoči so bili prepričani, da pomenjajo pričetek nove dobe v angleški politiki. Chamberlain je tako odločno zagovarjal nemške predloge, da se je pozneje mnogo debatiralo o tem nastopu zunanjega ministra. Zanaprej bo morala Francija računati s tem, da bo stala Anglija prej na strani Nemčije kot pa na njeni, če ne bo hotela skleniti dogovora, ki bi vključeval tudi Nemčijo.

Tekom svojih zaključnih izvajanj je rekel Chamberlain:

"Vpliv Anglije se je neizmerno poslabšal v zadnjih letih vsled našega obotavljanja in naše nedoslednosti.

"Nudi se nam nova prilika potom teh nemških predlogov. Brez naše pomoči se bo Evropa zopet izpremnila v vojni arzenal, — ne v mojem času, pač pa v časih mojih otrok.

Chamberlain je odločno poudarjal, da nima Nemčija nobenega namena napasti Poljsko ali Čehoslovaško ter da bo le skušala uveljaviti mejne izpremembe potom miroljubnih metod.

Lloyd George je nato povzročil velikansko senzacijo z svojim napadom na iztočne meje, katere je ustvarila mirovna pogodba. Rekel je, da so bile iztočne meje zaznamovane s krvjo in da je ustvarila Poljska pet Alzacij: iztočno Galicijo, Šlezijo, poljski koridor, Vilno in sedaj še Gdansk, katerega se Poljaki polaščajo, neoziraje se na sklepe Lige narodov.

Chamberlain, ves bled in prepaden, je odločno protestiral.

"Odločno moram izjaviti, da nimam nobenega stika s tem, kar je rekel vsečasti vredni gospod," je izjavil.

OBRAVNAVA PROTI MORILCU CHAPMANU

Chapman je pomagal izbirati porotnike, od kojih pravoreka je odvisna njegova usoda. — Bandit, ki je kazal veliko hladnost, je rekel le "da" ali "ne" na vprašanja zagovornika, če mu je porotnik všeč.

HARTFORD, Conn., 25. marca. — Gerald Chapman je prestal prvi dan svojega procesa radi umora po prvem redu.

Trije stražniki so sedeli za njim, in kadar je vstal, so vstali tudi oni.

V kaznilnici so ga zaprli v osamljeno celico. Na poti v sodišče je bil vklenjen, in avtomobilu, v katerem se je vozil, je sledil avtomobil z nadaljnimi oboroženimi stražniki, dočim sta se vozila pred avtomobilom dva policista na motornih kolesih.

Sodnijsko poslopje je bilo zastraženo. Občinstvo bo pripuščeno šele po izbiri porotnikov.

Kadar ga je njegov zagovornik 6 galey — JP — March 26 .... vprašal, če mu ugaja ta ali oni kandidat za porotnika, je enostavno odgovoril "da" ali pa "ne". Vse je kazalo, da sam vodi svoj slučaj.

Celih pet ur je bilo sodišče zaposleno z izbiro porotnikov. Chapmana dolže, da je v nedeljo zjutraj, dne 12. oktobra ustrelil James Skelly-ja, policista iz New Britain. Skelly je presenetil vlomilce, ki so skušali izropati prodajalno Davidsona.

TERORIZEM BO SLEDIL REŽIMU MUSSOLINIJA

NA MEJI MED ŠVICO IN ITALIJO, 25. marca. (Kajetan Dunbar). — Soglasno z zanesljivimi poročili iz Rima je bila pred dnevi rimska "vlada" izpostavljena krizi ter morala izbirati med dvema sredstvoma, da potolaži javno zmedo. Prvo sredstvo je bil bulletin, izdan od zanesljivih zdravnikov glede zdravstvenega stanja Mussolinija in drugo pokazati možakarja narodu.

Vlada si je izbrala drugo sredstvo. Mussolini je nastopil v nedeljo zjutraj, po zaključenju slovesnosti, vprizorjenih tekom šeste obletnice obstoja fašizma.

Na trgu pred ministrstvom za zunanje zadeve se je zbralo nekako 15.000 ljudi in Mussolini je stopil na balkon ter imel kratek nagovor, ki je trajal le tri minute.

Vsi, ki so ga videli, so se čudili velikanski izpremembi, ki se je završila na njem. Postal je nevrjetno suh in barva njegovega obraza je pepelnato-siva.

Nenadni preobrat v vladi je že pričel kazati posledice. Farmacci nasprotuje v vseh ozirih Federzoniju, kateremu je bilo poverjeno vodstvo vlade.

GENERAL LUDENDORFF BO BAJE VZTRAJAL

Poročilo, da namerava gen. Ludendorff umakniti svojo kandidaturo kot skrajno reakcijonarni kandidat za mesto nemškega predsednika, so baje razstrosile stranke desnice. — On je dementiral vse tozadevne vesti.

BERLIN, Nemčija, 25. marca. Nacijonalisti, ki so napovedovali skorajšnjo umaknitev kandidature generala Ludendorffa za mesto nemškega predsednika, v upanju da bodo dobili na ta način skupen in trden blok na desnici, so napravili ta svoj račun brez Ludendorffa. Ludendorff ni takoj dementiral te vesti ker se je nahajal na poti v Norimberk in Monakovo.

— Niti malo ne mislim na to, da bi odstopil, — je izjavil včeraj stari general.

Časopisje desnice je ogorčeno raditega, ker noče Ludendorff sprejeti predloga, da odstopi. Članki, tikajoči se njega, dajejo izraza nezadovoljstvu, dočim izjavljajo nadaljni, da je več kot prav, če se na ta način upošteva njegove zasluge za Nemčijo.

Vse-nemška zveza je v svojem pregledu dveletnega političnega delovanja Ludendorffa izjavila, da bo podpirala kandidaturo Jarresa.

Ludendorff bo ostal do prihodnje nedelje povsem nedelaven v političnih zadevah in v nedeljo zvečer bo imel nagovor na svoje pristaše v isti pivnici, v kateri je že enkrat preje igral značilno ulogo ob priliki izbruha bavarskega puča.

Medtem pa je prišla desnica na dan s sporočilom, da bo tudi tekom drugih volitev Jarres njen predsedniški kandidat. Kampanja za te druge volitve se bo pričela, kakorhitro bo objavljen izid prvih predsedniških volitev. S tem se priznava, da je desnica prepričana, da ne bo predsednik izvoljen pri prvih volitvah.

Ameriški poslanik na Dunaju resigniral.

DUNAJ, Avstrija, 24. marca. Albert H. Washburn, je danes objavil, da je vložil svojo prošnjo za odstop.

Washburn, katerega je imenoval leta 1922 predsed. Harding, je izjavil, da je navada ameriških diplomatov vložiti svoje resignacije, kakorhitro se završi kaka izpremenba v Beli hiši in da ne pride pri tem vpoštev, če so merodajni osebni razlogi.

MORILKA LASTNE MATERE PRED POROTNIKI

Takozvana "tigerska deklica" se je pričela zavedati, kakšno strašno dejanje je izvršila.—Izgubila je vso kontrolo nad svojimi živci.

SAN FRANCISCO, Cal., 25. marca. — Dorothy Ellingson, proti kateri se vrši proces radi umora matere, se je pričela zavedati dalekosežnosti dejanja, katerega je zakrivila.

Prvikrat izza pričetka procesa se ni šminkala in vsled tega je bila smrtnobleda. Nosila je težko zimsko suknjo, a se je kljub temu tresla, kot da se je je lotila mrzlica. Zrla je vedno v tla ter vzbujala vtis bitja, zapuščenega od Boga in ljudi.

Ničesar ni govorila ter tudi ni pogledala sodnika in mož, katere so izbirali za poroto.

Tekom zaslišanja neke ženske, po imenu Alice Hicks, ki je precej podobna umorjeni materi šestnajstletne deklice, je omedlela. Na vprašanje, če smatra obtoženo za blazno, je Mrs. Hicks odgovorila:

— Svojo lastno hčer bi privedla pred sodišče, če bi zakrivila tak zločin.

Dorothy je že dan poprej izjavila, da ne želi nikakih žensk pri poroti, temveč starejše moške, ki poznajo življenje.

Edine bodrilne poglede je dobila obtožena od svojega očeta in svojih bratov, ki ji stoje zvesto na strani.

Koncem včerajšnje obravnave je bilo določenih provizorično za porotno službo devet moških in tri ženske. Splošno se domneva, da bo poteklo še več dni, predno bo porota sestavljena. Različna naziranja obstajajo glede izida procesa. Nekateri mislijo, da bo mlado deklico poslali v umobolnico, drugi pa so celo mnenja, da bo popolnoma oproščena. To seveda ni popolnoma izključeno, kajti v ameriških sodiščih, posebno kadar pridejo vpoštev ženske, je pač vse mogoče.

ANGLEŽI HOČEJO ZAVAROVATI DALJNI IZTOK

LONDON, Anglija, 24. marca. Z dvesto in osemdesetimi glasovi proti 120 je zavrnila poslanska zbornica predlog MacDonalda, da naj se skrči mornariški proračun v protest proti predlaglani zgraditvi mornariške postojanke v Singapurju. Tekom debate je igrala veliko ulogo možnost konflikta med belim in rmenim plemenom, med Japonsko in Avstralijo.

MacDonald je izjavil, da bo singapurski projekt umičil mornariške proporcije, uveljavljene vsled washingtonskega dogovora. Po njegovem mnenju pomenja izvršenje načrta pripravo za vojno.

Prvi lord admiralitete, Bridgeman, je opozoril na dejstvo, da je bilo treba tekom svetovne vojne staviti v službo sedemdeset angleških križark proti par nemškim ladjam, ki so rušile blokado, čeprav je bilo celo nemško brodovje zaprto v pristanih ter se ni moglo ganiti. To kaže, kaj sme pričakovati Anglija v slučaju vojne od drugih sil. Križarke same, brez podpore velikih bojnih ladij, pa ne morejo nuditi potrebnega varstva. Če bi se popustilo v tej zadevi, bi drugi narodi takoj pokazali zobe.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

SOVJETI RAZVELJAVILI PETROLEJSKE KONCESIJE

Sovjetsko sodišče je razveljavilo petrolejske koncesije Sinclairja na otoku Sokolinu, ker ni Sinclair v pogojenem času izvedel pogojev, stavljenih pri podelitvi te koncesije.

MOSKVA, Rusija, 25. marca. — Sovjetska vlada je izvojevala v tukajšnjem okrajnem sodišču odločitev glede Sinclair Consolidated Oil Company v svoji tožbi za anuliranje petrolejskih koncesij, dovoljenih ameriški kompaniji na otoku Sokolinu. Sodišče je ukazalo vladi, naj vrne kompaniji 200,000 rubljev, katere je deponirala kot jamščino, da bo izvedla pogoje koncesij.

Proti temu sklepu je seveda mogoče vložiti priziv pri najvišjem sovjetskem sodišču. V pravoreku sodišča se glasi: —

— Sinclairjeva kompanija bi morala pričeti s svojim delom v teku enega leta po sklenitvi kontrakta. Japonske okupacije otoka ni mogoče smatrati kot nepremagljivo oviro. Sovjetska vlada se ni zaobljubila, da bo oprostila otok vseh Japoncev, da bi mogli pričeti Amerikanci s svojimi operacijami in Sinclairjeva kompanija ni imela nobenega postavnega razloga, da zahteva podaljšanje časa, tekom katerega bi pričela z delom.

Ta sklep bo imel važen vpliv na koncesijska pogajanja med Harrimanovimi interesi ter sovjetsko vlado, tikajoča se izrabljanja magnezita. Harrimanova kompanija je uveljavila v svojem kontraktu skrajno podrobne določbe za uravnavo vseh spornih vprašanj potom arbitracijske komisije, kateri naj bi načeloval prejšnji angleški ministrski predsednik, Ramsay MacDonald.

Sinclairjeva koncesija, ki je obsegala skoro 15,000 kvadratnih milj dragocenega petrolejskega ozemlja na otoku Sokolinu, je bila največja koncesija, kedaj podeljena od sovjetske vlade kaki inozemski družbi kapitalistov. Smatralo se jo je za enega najbolj prednostnih kontraktov, kar se jih je kedaj sklenilo s sovjetsko vlado.

Razlogi sovjetske vlade, ko je skušala izposlovati razveljavljenje kontrakta, so bili, da niso pričeli Amerikanci ob pravem času z uvodnimi deli in predvsem prospektiranjem. Sinclairjevi interesi so trdili, da so zadeli na neprekoračljive ovire, ker so baje Japonci zavrnili in izgnali ekspedicijo prospektorjev, ki so prišli na otok februarja meseca preteklega leta.

CHEYENNE, Wyo., Harry F. Sinclair se bo boril proti sklepu okrajnega sodišča v Moskvi, da se razveljavi petrolejske koncesije, podan Sinclairjevim interesom na otoku Sokolinu. To je objavil danes G. Stanford, glavni pravni zastopnik Sinclairjevih interesov.

DENARNA IZPLAČILA
V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU.

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA:

1000 Din. — $17.00 2000 Din. — $33.80 5000 Din. — $84.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot kot en tisoč dinarjev računamo poseben 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni čekovni urad".

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

200 lir ..... $ 9.30 500 lir $22.25
300 lir ..... $13.65 1000 lir $43.50

Pri naročilih, ki znašajo manj kot 200 lir računamo poseben po 15 centov za poštnino in druge stroške.
Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje Ljubljanska kreditna banka v Trstu.

Za pošiljatve, ki presegajo PETTISOČ DINARJEV ali pa DVATISOČ LIR dovoljujemo po mogočnosti še poseben popust.
Vrednost Dinarjem in Liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej, računamo po ceni tistega dne, ko nam pride poslani denar v roke.
POŠILJATVE PO BRZOJAVNEM PISMU IZVRŠUJEMO NAJKRAJŠEM ČASU TER RAČUNAMO ZA STROŠKE $1.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4987.

GLAS NARODA
(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
Frank Sakser, *president* Louis Benedik, *treasurer*

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leta velja list za Ameriko in Kanado $6.00	*Za New York za celo leto* $7.00
Za pol leta $3.00	*Za pol leta* $3.50
Za četrt leta $1.50	*Za inozemstva za celo leto* $7.00
	Za pol leta $3.50

Subscription Yearly $6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

UNITED PRINTING TRADES LABEL COUNCIL NEW YORK CITY

PAR PODATKOV IN ŠTEVILK

V *"Prosveti"* z dne 18. marca čitamo med razpravami o pravilih S. N. P. J. tudi stvaren dopis rojaka Martina Paniana z Gilbert, Minnesota.

Mr. Martin Panian je naročnik Glasa Naroda izza leta 1907. Med tem je sicer dve leti izostal, pa je najbrž čital naš list, ker se nahaja v naselbini, kjer je Glas Naroda jako razširjen.

V svojo stvarno razpravo je nehote vrinil stavek, ki ne odgovarja resnici.

Mr. Panian namreč pravi: —

"Rad bi vedel ime tistega lista, ki se vzdržuje samo z dohodki. Tako ne morem verjeti, da bi delal dobiček Glas Naroda s samimi dohodki. Po moji misli so dohodki v agitaciji za potnike, šifkarte in banko."

Mr. Panianu in vsem onim, ki so v tem oziru njegovega mnenja, naj bo povedano, da je Glas Naroda last samostojne tiskovne družbe, ki izdaja list. Uprava Glas Naroda vodi svoje knjigovodstvo in ima svoj čekovni račun.

Njegovi dohodki so: naročnina, oglasi in knjigarna.

Tako plača naprimer Frank Sakser State Bank za oglase in naznanila istotako kot vsako drugo podjetje, ki oglašuje v njem.

Da ne dela Glas Naroda posebnih dobičkov, je razumljivo. Kakšni dobički se delajo s slovenskimi listi v Ameriki, vedo najbolj povedati lastniki oziroma gospodarji slovensko-ameriškega časopisja.

Vse tehnično osobje Glasa Naroda je organizirano. Vpoštevati je treba primeroma visoke unijske plače, plače ostalemu osobju, poštnino ter obresti od petindvajsetih tisočakov, delniškega kapitala.

Kljub temu je pa pri slehernem letnem zaključku ostalo še nekaj za rezervni fond, katerega se bo rabilo za nove stroje in posebne stroške, ki jih v vsaki tiskarni zahteva bodočnost.

Z Glasom Naroda so oglašatelji izredno zadovoljni ter radi plačajo malo več za oglas v Glasu Naroda kot pa v kateremkoli slovenskem listu v Ameriki, ker so si svesti uspeha.

Oglašateljem smo hvaležni, obenem smo pa ponosni na svoje zveste naročnike, katerim je naš list neobhodna vsakdanja potreba in obnovitev naročnine prijetna dolžnost.

Pri pravilnem in skrbnem gospodarstvu se vedno nekaj zasluži. V našem slučaju se zasluži toliko, da se list sam vzdržuje s svojim zaslužkom. Glas Naroda ni odvisen od nobene dobrodelne podpore, in dokler bo na takem stališču kot je danes, en bo na dobrodelno podporo reflektiral in tudi prosil ne bode za njo.

Stališče ostalih slovenskih listov v Ameriki je seveda povsem drugačno. Vzemimo le "Prosveto".

Kot dnevnik izkazuje za leto 1924 natanko $8,096.70 primanjkljaja. Ta primanjkljaj je seveda pokrilo s svojimi prispevki članstvo, ki je obligatno obvezano vzdrževati svoje tedensko glasilo.

Jugoslovanska Katoliška Jednota je plačala leta 1924 za tedensko glasilo $7,501.69. To je potemtakem $595.01 manj kot je plačalo članstvo S. N. P. J. samo za izgubo pri dnevniku.

Vodstvo S. N. P. J. hoče sicer dopovedati svojim članom, da to ni pravzaprav nobena izguba, ker je baje delal dnevnik reklamo za S. N. P. J., češ, da so ga čitali tudi nečlani.

Nam ni znano, koliko rojakov, ki niso člani S. N. P. J., je naročenih na dnevnik "Prosveto". Število je najbrž tako malenkostno, da se ga ne izplača vpoštevati.

Nasprotno se nam pa zdi vredno omeniti, da je vsako številko Glasila J. S. K. J., ki je bila v zvezi z Glasom Naroda dobilo nad šest tisoč naročnikov Glasa Naroda, kateri niso bili člani Jugoslovanske Katoliške Jednote.

Ker je Glas Naroda kot sredstvo za oglaševanje najboljši slovenski list v Ameriki in ker se trdna vrsta naših vestnih naročnikov neprestano jača, lahko zremo mirno in z zaupanjem v bodočnost.

Raznoterosti

Honorar psa.

V burki "Pasji kralj", čije premijera se je vršila te dni na Dunaju, ima glavno ali bolje odločilno ulogo psiček. Kot honorar za njegovo nastopanje dobiva lastnica poldrug milijon avtrijskih kron, to je okrog 1200 dinarjev. Ker je tudi sama igralka in nastopa tudi v "Pasjem kralju", dobiva za ves mesec nekaj več kot njen pes, namreč dva milijona avstrijskih kron ali po novem 200 šilingov. Iz tega se vidi, da bodo psi kmalu več zaslužili kot njihovi gospodarji.

Družbo mednarodnih

lopovov so izsledili v Duesseldorfu. Ta družba je znala skozi mesece izvabljati od trgovcev in tovarnarjev velike zneske. Sleparji so se izdajali za pooblaščence inozemskih vlad in so predlagali svojim žrtvam ponarejene dokumente glede naročil za velike reparacijske pošiljatve, katere imajo oddati. Ta "naročila" znašajo več milijonov. Voditelj sleparjev je trgovec Oferah, ki je pobegnil, njegove sokrivce so pa zaprli.

ZASTRULJEVALKA JE BILA TUDI POŽIGALKA

Zastruljevalka Martha Wise je priznala, da je tudi požigala ter podteknila ogenj najmanj v deset hiš in gospodarskih poslopij. K vsemu jo je "napeljeval hudič".

Medina, Ohio. — O Marti Wise, 41-letni vdovi in zastrupljevalki, o kateri smo že poročali, prihajajo sedaj še druge reči na dan. Poleg že omenjenih zastrupljenj je sedaj priznala, da je tudi podteknila ogenj v najmanj desetih hišah in gospodarskih poslopjih v Liverpool okraju.

Pri vsakem posameznem slučaju, ki ga je izpovedala, je britko jokala in za vsakega je navedla isti motiv, kakor za svojih sedemnajst zastrupljenj namreč zastrupljenje treh rodbin:

— Hudič me je zapeljal, — hudič mi je ukazal, naj tako storim.

Ta njena izpoved je razrešila uganko glede cele vrste požarov in tatvin, ki so se primerile v zadnjem času v okraju.

— Nikoli nisem nikogar sovražila, — je dejala. — Nikar ne mislite, da sem hotela, da bi prišel pri tem ta ali oni v nesrečo. Ne, tega ne! Toda hudič me je zapeljal, in jaz sem storila.

Prosekutor je uvedel takoj tozadevno preiskavo ter dognal, da je bilo tekom preteklega leta prijavljenih mnogo požarov, in pri dveh od teh je bila povzročena velika materijalna škoda, združena s tatvino draguljev in zlatnine.

Te tatvine pa niso bile velike, — je dejal poslujoči prosekutor, — in to morda iz razloga, ker ni imela za to dovolj prilike. Če bi pa imela več priložnosti, potem seveda nihče ne ve, koliko bi si bila prilastila.

To zadnjo izpoved je naredila zastruljevalka prostovoljno. Sodi se, da je obisk Rev. Lamprechta, ki jo je obiskal v njeni celici, največ pripomogel do te njene najnovejše izpovedi.

— Nekatere požare sem zanetila ponoči, — je dejala. — Nekatere pa sem podteknila podnevi, ko mi jo je prejšnjo noč satan dejal, naj zažgem. Bala sem se ponoči hoditi ven, kajti vedno vedno sem ga videla poleg sebe in vedno mi je šepetal in ukazoval kaj novega.

— Sprva nisem mislila na to, da bi znal pri požaru kdo priti ob življenje, toda pozneje pa sem izprevidela, da je tako, zato sem pričela požigati ponoči, da bi ogenj presenetil ljudi v spanju.

— Na mestu požara nisem nikoli ostala; skrila sem se kje v bližini, odkoder sem gledala, kako so plameni oblizovali poslopja, kako je pokalo in praskotalo in kako se je rušilo tramovje.

— Toda včasih pa so pogasili ogenj še predno je naredil znatno škodo, in jaz sem se bala iti nazaj ter ponovno zažgati, da me ne bi opazili.

— Ta izjava, — je dejal prosekutor Seimour, — dovolj jasno potrjuje dejstvo, da je ženska slaboumna in nagnjena k zločinom. Vsaka možnost, da bi se jo sodilo zaradi umora, je vsled tega izven vprašanja.

Novice iz Jugoslavije

Veleposestnik — vlomilec.

V Bihaču so se že dalj časa vršile misterijozne tatvine, a tatovom ni bilo mogoče priti na sled. V obeh trgovinah je bil denar v železnih blagajnah, ki jih tat ni mogel odpreti. Ukradel pa je vrečo kave in nekoliko sladkorja. Po energičnem izsledovanju pa se je dognalo, da se ukradena kava nahaja pri nekem trgovcu v Liki, je izpovedal, da je kupil kavo od znanega veleposestnika Dikliča iz Bihača. Diklič je bil aretiran in je tatvino priznal.

Aretacija je v Bihaču povzročila veliko senzacijo, ker je Diklič premožen človek in se domneva, da gre za slučaj kleptomanije.

Kleveta vzrok smrti.

V Varaždinu se je zastrupila Minka Dominka, ker jo je njena tovarišica naznanila lekarnarju, da krade zdravila in jih prodaja. To je mladenko tako razburilo, da je vzela 100 g opija in ga spila. Zastruljena je ležala cela dva dneva doma, ne da bi komu povedala, kaj ji je. Šele, ko se ji je njeno stanje zelo poslabšalo, je povedala neki svoji prijateljici svojo skrivnost. Poklicani zdravnik jo je dal sicer takoj prepeljati v bolnico, a bilo je že prepozno. Kmalu po prihodu v bolnico je po strašnih mukah umrla.

Čani beg pri kasacijskem sodišču oproščeen.

Kakor je bilo poročano, je bil v Skoplju bogati moslim Čani beg, obsojen na 20 let težke ječe, češ, da je umoril svojo ženo, bivšo učiteljico Milico Bogatinčevič.

Kasacijsko sodišče je sedaj obsodbo razveljavilo, ker je posebna sodno-zdravniška komisija ugotovila, daje Milica izvršila samomor.

Vlomilci odnesli blagajno z 2 milijonoma.

Iz Beograda poročajo, da so v Rači doslej neznani zlikovci vlomili v pisarno paromlina Antona Živanovića ter odpeljali blagajno, v kateri je bilo nad dva milijona dinarjev gotovine in večje število vrednostnih papirjev. Pri vlomu je brezdvomno sodelovalo več oseb. Vlomilcem še niso prišli na sled.

Krvnik Mauser toži.

Krvnik Mauser, ki je obesil v Osijeku Jovana Čarugo in Pavla Prpića "Velikega", namerava vložiti proti osiješkemu mestnemu fiziku dr. Bogdanu Hešterju tožbo radi razžaljenja časti, ker mu je med obešanjem zaklical: "To ni nikako obešanje, ampak navadna človeška morija!"

Dopis.

Pittsburgh, Pa.

Ker se malo kdaj sliši iz pittsburške naselbine, sem se jaz namenil opisati tukajšnje razmere.

Vreme je še precej povoljno. Pravi pomladanski časi se bližajo. Vse se oživlja in tudi pečlarji gredo na plan za svežim zrakom. Vsak, kateri je pokusil pečlarski stan, lahko ve, kako je celo zimo sukati se okoli črne peči. Sleherni se naveliča. Ko pride zaželjiva pomlad, se počuti vsak kakor prerojenega.

Pretečeno nedeljo sem bil tudi jaz dobre volje v družbi sodrugov pečlarjev. Razmotrivali smo, če bi bilo bolje stopiti v zakonski stan ali biti še pečlar zanaprej. Seveda, Jože je imel besedo, ker je dajal sladko kapljico. Zatoraj je bil izvoljen tudi za predsednika. On pravi, da bo po prvi Veliki noči rekel "ja". Nihče mu ni ugovarjal, ker ne bi več dal piti, ko bi se še drugikrat zbrali.

Dekleta, kar naprej, saj tudi pečlarji niso za stran metati, da bomo kaj plesali po Velikinoči.

Tudi sv. birmo smo imeli 18. tega meseca. Polna cerkev je bila botrov in botric, fantkov in deklic. Vse prazniško, tako da se ni vedelo, kateri ali katera je bil bolj lep ali lepa. Škoda, da je deževalo ves dan, bliskalo in grmelo, da je bilo strah.

Delavske razmere so kakor ponavadi. Nekateri delajo, nekateri so pa doma. Kateri ima še kaj božje kapljice, jo zavživa in se kratkočasi ter čaka boljših časov.

Pozdrav vsem Slovencem in Slovenkam, pečlarjem in pečlarkam!

Kranjski Janez.

Peter Zgaga

V državi Connecticut se vrši obravnava proti mojsterskemu zločincu Chapmanu, kateri je završil dva velika poštna ropa, ki je menda dvakrat pobegnil iz jetnišnice v Atlanti in za pridavček baje še ustrelil nekega policista, kateri mu je skušal zastaviti pot.

*

Vsi soglašajo, da takega zločinca kot je Chapman še ni bilo v Ameriki.

Ker pa v Ameriki uživajo vsi šampjoni, magari, da so šampjoni v zločinih velik kredit, je tudi Chapmanu marsikaj dovoljeno, kar bi ne bilo dovoljeno zločincem z manjšimi rekordi in z manjšimi šaržami.

Tako naprimer poroča časopisje, da je kandidiralo skoro tristo mož za porotnike, pa si je Chapman prilastil pravico, da si je porotnike sam izbiral in tudi izbral.

To je že precejšen napredek.

Še to naj mu dovole, da si bo izbral državnega pravdnika, kateri naj bi ga tožil, in sodnika, kateri naj bi ga sodil.

Ako Chapmanu to dovole, bodo ameriški kriminalci tekmovali med seboj, kateri izmed njih bo dosegel v zločinih večjo dovršenost in popolnost.

*

V Ameriko je dospela iz Pariza ameriška kinematografska igralka Gloria Swanson.

Seboj je privedla postavnega Francoza, ki je že njen tretji postavni zakonski mož.

Vsi newyorški listi so po dvakrat ali trikrat objavili njeno sliko in in sliko njenega moža.

Njen mož se vsepovsod nekam prisiljeno smeji ter je videti v zadregi.

Seveda, saj ni čuda. Ni namreč prav prijetno tistemu, ki se skuša greti v senci tiste svetlobe in toplote, katero njegova žena izžareva.

*

Iz Berlina poročajo, da bo tudi feldmaršal Ludendorff kandidiral za predsednika nemške republike.

Nemci bodo menda vsaj toliko pametni, da mu pri volitvah ne bodo izkazali te časti.

Preponiževalno bi bilo, če bi feldmaršal nasledil priprostemu, toda izobraženemu sedlarju.

Za pokojnega sedlarja Eberta bi bilo namreč preponiževalno.

*

V Californiji se bo zagovarjala pred poroto šestnajstletna deklica, ker je usmrtila svojo mater. Ker imajo sedaj tudi ženske pravico opravljati porotniško službo, je morilka v velikih skrbeh.

Pravi, da bi rajše videla, če bi jo sodili porotniki kot pa porotnice. To je umevno. Porotnice bi jo sodile po njenem zločinu. Porotniki bi jo pa sodili po njenih nogah in obrazu.

*

Italijanski ministrski predsednik Mussolini je nevarno bolan.

Pravijo, da ima raka v črevesju.

Vsak bolnik je pomilovanja vreden, in rak je strašna bolezen. Moderna zdravniška znanost ga le s težavo odpravi, v največ slučajih ga pa sploh odpraviti ne more.

Včasih je jako priporočljivo poskušati s priprostimi sredstvi. Včasih se obnesejo, včasih ne.

Mussolini je smatral slovensko narodno zavest po naših krajih za veliko in nevarno bolezen.

Zato je zapovedal svojim hlapcem, da so zlivali našim ljudem po Krasu in Primorju ricinus olje v usta.

Zdravilo, kljub temu, da je temeljito, se pa ni obneslo.

Zakaj se zoper svojo bolezen ne posluži tega sredstva?

Precej zanesljiva statistika priča, da je bilo našim ljudem po Primorju nasilno vlitega v usta nad dvesto litrov ricinusovega olja. To je precej.

Mussolini naj ga prostovoljno pet litrov izpije. Bo videl, kako hitro se bo iznebil raka v črevesju s črevesjem vred.

Ko je treba vzgajati otroke, ni ničesar bolj važnega v zgodnjem življenju kot primerna hrana.

Skrbne matere so previdne. Ne poskušajo te in one hrane. Za prehrano svojih otrok uporabljajo edinole Bordenovo Mleko.

Če pošljete ta oglas The Borden Company, Borden Building, New York, vam bodo povedali v vašem jeziku, kako je treba hraniti vašega otroka z Eagle Mlekom.

Dept. 1

Na dvajset let ječe

in contumaciam je bil obsojen pred goriško poroto Josip Filipich iz Trsta, ki je dne 26. julija 1923 v Gorici zaklal nekega R. Falconerja. Filipich je takrat izginil in nihče ne ve, kje se sedaj nahaja.

POSESTVO NAPRODAJ,

hiša s 5 sobami, vsa gospodarska poslopja in mizarska delavnica, velik vrt, 3 njive ob cesti v Domžalah, podomače pri Janezku. Podrobnosti sei zve pri: **Peter Vidmar, 46—1. Ave., New York. N. Y.**

VELIKONOČNE DENARNE POŠILJATVE

prišle bodo **še pravočasno** v roko prejemnikov, ako jih pustite nakazati potom —

"BRZOJAVNEGA PISMA".

Stroški za vsako nakazilo **samo $1.00.**

Cene zmerne.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt Street New York

Še nekaj iztisov — Slovensko-Amerikanskega Koledarja za leto 1925

imamo v zalogi. Vsebuje izvrstno čtivo, krasne slike in razne druge zanimivosti.

Stane 40 centov.

Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči pri:

Slovenic Publishing Co.
82 Cortlandt Street
New York

ČLANEK 117.

Steklenica v nadomestilo za prsno hranjenje.

Posledica vsled oslabelosti, preveč skrbi ali s povrnitvijo do splošnega hišnega gospodinjstva prehitro, se večkrat pripeti, da materino mleko postane nezadostljivo v količni ali kakovosti. V takem slučaju je nadomestlina hrana potrebna in zelo priporočljivo je, da mati vselej redno uporabljajo prsa (kar je zelo umestno ker če namerava odnehati z dojenjem na prsih in otrok sam preneha kadar ne dobi več mleka). Otrok pa vseeno dobi dovolj hrane, kot mleko, malt mleko, smetano, jajca, meso, sveže zeljenave, sadja in dober kruh, ter da vžije več močnate hrane. Surova jajca z mlekom s tepeno skupaj je zelo redilna hrana, lahko prebavno in tudi okusno.

Ako se je dojilo otroka nekaj časa na prsi in potem samo na steklenico je zelo priporočljivo dokler se otrok ne privadi tega, da se mu daje prav lahko mešane hrane, take kot je prepisana za njegovo starost. Hrana se lahke ojača na vsakih nekaj dni ako je potrebno dokler se ne doseže popolne mere za njega starost. Ako pokaže otrok znake slabe prebavnosti ali druge nerednosti je priporočljivo, da se takoj vrnete nažaj k lažji hrani za toliko časa, da mu to preide. Ako mu hrana ugaja tedaj postane težji pó 4 do 6 unč na teden, ne bluva in blato redno odhaja od njega to tedaj znamenje, da je hrana, ki mu jo dajete pravilno močna in dovolj.

Presledki med hranjenjem.

V prvih tednih se priporoča hranjenje otroka na vsaki dve uri to se pa lahko spremeni kadarkoli potrebno, da se zadosti otrokovi potrebi. Nemogoče je določiti popolnoma natančen čas med hranjenjem vsled kakovosti hrane in kar bi mogoče zadostovalo za enega otroka nikakor ne zadostuje za drugega. Mati se more torej ravnati več po napredku otroka kot pa na predpisena dolečena navodila hranjenja malenčekov. Nekteri uradi trdijo, bi se moralo hraniti otroka na vsake tri ure, da se želodec izprazni. Ako smatrate, da je vredno spremniti iz dveh na tri ure med hranjenjem tedaj vam priporočamo, da izvršite počasi s tem, da se za vsako hranjenje podaljša čas za nekoliko minut vsak dan in to dokler se ne doseže ves čas do treh ur.

Vi morate držati otroka zdravega in močnega, skrb na otroke obstoji v tem, da dobi dovolj hrane in pravo pažnjo potem se gotovo zdravo razvija. Otrok se mora vsak dan skopati in hranili redno. Ako vam ni mogoče dojiti vašega otroka, tedaj poskusite Borden's Eagle Mleko. To ena najizvrstnejših hran, narejeno iz dobrega kravjega mleka in sladkorja nalašč pripravljeno za otroke. To se vedno priporoča po zdravnikih vsepovsod, ker je priporoča po zdravnikih vsepovsod, ker je izvrstno in pravilno pripravljeno. Že več rodov je tisoče mater vzgojilo svoje otroke z Borden's Eagle Mlekom. To so storile, ker se je priporočalo Eagle mleko od svojih prijatelje in se je iznašlo izvrstna ter zadovoljno.

Čitajte te članke vsak teden pazno in jih ohranite za bodoče potrebe.

V New Yorku se otvori vsakih deset minut nova trgovina. Koliko minut potrebuje trgovina, da propade, pa ni povedano.

Kulturno delovanje clevelandskih Slovencev.

Cleveland se upravičeno lahko ponaša da je metropola slovenskih naselbin v Ameriki, kajti število našega življa v tem mestu presega menda že 30.000. Razumljivo je, da prednjači Cleveland kakor v drugih, tako tudi v kulturnem oziru, vsem ostalim slovenskim naselbinam v Ameriki. Že kmalu po prihodu prvih slovenskih naseljencev v Cleveland, so slednji občutili najprej potrebo po gospodarski družitvi, to je, da se organizirajo v raznih podpornih društvih, takoj zatem pa se je pojavila pri njih tudi potreba duševnega razvedrila in duševne pobude. Kot dedščino svojega naroda, od katerega so se poslovili onkraj Atlantskega oceana, so prinesli s seboj v novo domovino v duši globoko ukoreninjen čut do vseh lepih umetnosti, predvsem do petja in dramatike. Ni torej čuda, da so pričeli stremeti in delovati da se združijo in v kulturnih društvih, kakor so se združili in poskrbeli za svojo bodočnost v podpornih.

Nimam pri roki tozadevne kronike, iz katere bi lahko črpal natančne podatke glede začetnega kulturnega dela naših clevelandskih Slovencev, vendar se lahko trdi, da je bilo eno prvih društev, ki so pričela gojiti slovensko dramatiko, društvo Lunder - Adamič, spadajoče k Slovenski Svobodomiselni Podporni Zvezi.

Pričel sem z dramatičnimi društvi, in zato, ker se dramatika izmed vseh umetnosti v Clevelandu danes najbolj goji.

Gori omenjeno društvo je pričelo s predstavami v znani Grdinovi dvorani, katere lastnik je bil očak clevelandskih Slovencev, pokojni John Grdina, dobričina poštenega srca in zlate duše, ki je šel društvu v vseh ozirih na roko, tako z nasveti, kakor z gmotnimi sredstvi, vsled česar ga je ohranil vse slovenski Cleveland, ne glede na politično ali versko prepričanje, v blagem spominu. Za tedanje razmere sta njegova dvorana in oder zadostovala, pozneje pa se je pojavila potreba po novem, obširnijem odru. Društvo Lunder - Adamič je prirejalo torej tam od časa do časa svoje predstave, katere je naš narod pridno posečal ter s tem pokazal, da ljubi dramatiko in da jo je pripravljen tudi gmotno podpirati. Da se je omenjeno društvo tako priljubilo clevelandskim Slovencem, gre bržkone največ zasluge za to Mr. Avgustu Grobolšku, najboljšemu slovenskemu komiku v Clevelandu in menda v Ameriki sploh.

Prvo slovensko društvo, ki je bilo ustanovljeno izključno kot dramatično društvo, je bilo društvo "Triglav," čigar prvi ustanovniki in glavni stebri so bili baš člani omenjene rodbine pokojnega John Grdine. To društvo je pokazalo sprva mnogo zdrave življenske sile in energije ter je priredilo v presledkih nebroj uspelih predstav, ker je imelo vsvojem krogu primeroma lepo število inteligentnih slovenskih diletantov. Pozneje pa se je pri društvu pojavilo nekako mrtvilo, in društvo je — ne vem, iz kakšnih vzrokov — ždelo v tej letargiji menda svojih pet ali šest let. Toda o društvu Triglav bomo razpravljali natančnejše pozneje. — Zatem so se pričela z rapidno naglico ustanavljati še druga dramatska društva, tako v Clevelandu kakor v Collinwoodu — v zadnji naselbini društva "Lilija," "Soča", "Anton Verovšek," ki vsa še danes obstojajo — v Clevelandu pa je bilo ustanovljeno dramatično društvo "Ivan Cankar," ki je takoj ob svojem rojstvu pokazalo krepko življensko silo, katero je stopnjevaje jačilo in krepilo in ki je še danes najagilnejše dramatično društvo v Clevelandu.

"Ivan Cankar" je pričel svoje predstave v Birkovi dvorani, katero je pozneje prevzel tukajšnji zavedni Slovenec Rude Božgjav. Kakor že prej omenjeno, je stopilo to društvo že takoj v začetku pred slovensko publiko z obilico dobre in trdne volje ter pričelo s predstavami, ki so v kratkih presledkih sledile druga drugi. Oder v omenjeni dvorani je bil seveda za predstave tega društva mnogo premajhen in v vseh ozirih nezadovoljiv, toda odpomoči temu nedostatku ni bilo nikakor mogoče, dokler ni bil dograjen Slovenski Narodni Dom, v čigar veliki moderni dvorani, z velikim, vzdigujočim se balkonom, se nahaja tudi velik in z vsemi modernimi sredstvi opremljen oder, na katerem nastopi lahko hkrati preko sto oseb. Po zatrdilu gospe Avguste Danilove ki je mnogo let igrala na slovenskem odru v Ljubljani, je ta oder mnogo večji nego je pozornica ljubljanskega Narodnega gledališča in ga prekaša v Jugoslaviji samo še oder Kraljevega kazališta v Zagrebu!

Ta oder je bil posvečen svojemu namenu ob otvoritvi Narodnega Doma, ko je prizoril 'Cankar' predstavo "Elga," benefico ge. Danilove, ki je nastopila v glavni naslovni vlogi.

Kmalu po tvoritveni predstavi je pozvalo društvo "Ivan Cankar" v Cleveland gospo Avgusto Danilovo, znano slovensko umetnico, ki se je vabilu odzvala ter prispela v Cleveland, kjer je bila angaževana kot režiserka in voditeljica gori omenjenega društva. Njen vpliv in njena šola — tako z zunanjega kakor z notranjega gledališkega vidika — nista izostala; raznotere grče posameznih igralcev in igralk so se obtesavale in stružile, dokler se niso pri nekaterih docela, pri drugih deloma ogladile. Največ zaslug pa si je pridobila gospa Danilova pri slovenskem gledališkem naraščaju, kar mora priznati vsak objektivno sodeč človek, ki je prisostvoval otroškim predstavam "Janko in Metka" in "Peterčkove poslednje sanje." O teh igrah na tem mestu ne bom podrobneje razpravljal, omenjeno bodi le, da so slovenski otroci igrali nad vse pričakovanje, govorili so lepo in čisto slovenščino ter jo tudi pravilno naglašali. Če bo šlo to stremljenje in delovanje v tej smeri naprej, je upati, da slovenski življ v Clevelandu ne bo še tako kmalu izginil v tujem morju, ker naraščaj živi še v poznejših rodovih.

Kakor že omenjeno, je društvo Ivan Cankar najagilnejše na polju slovenske dramatike v Clevelandu. Glede igralcev se vzdržujem vsake sodbe in kritike, omenim naj le, da je kot igralec in predstavljatelj karakternih vlog najboljši Mr. L. F. Truger, kot tragedinja in igralka ljubimskih vlog pa Mrs. Debevec; dobrega igralca ljubimskih vlog društvo nima. Dobro moč je dobilo to društvo tudi v osebi komika Mr. Groboljška, katerega sem že na drugem mestu omenil.

Društvo Ivan Cankar, odnosno oder Slovenskega Narodnega Doma, poseduje tudi krasne gledališke kulise, kupljene od nekega clevelandskega mestnega gledišča, poleg tega pa lastuje društvena garderoba bogato zbirko raznovrstnih kostumov iz Rokoko in Renesančne dobe, nadalje lasulj umetnih brad in drugih gledaliških rekvizit.

V društvu Triglav je, kakor sem že omenil, zavladalo nekako mrtvilo, ki je vladalo par let, toda zadnje čase pa se je društvo zopet prebudilo ter pričelo z živahnim delovanjem. Priredilo je več dramatičnih predstav, med temi tudi eno vodvil predstavo. Med vsemi dramskimi predstavami tega društva v zadnjem času je bila baje najboljša veseloigra "Lumpacij Vagabund," ki je bila proizvajana z izbornim igralskim kakor tudi sceneriskim efektom. Med najboljše in najzaslužnejše igralce tega društva je vsekakor prištevati Mr. John in Math Grdina ter njuno sestro, poročeno Mrs. Kalish. Pri pevskih nastopih pa se odlikujeta zlasti Miss Josephina Lausche in Miss Mary Udovich ter njun klavirski spremljevalec Dr. William Lausche, priznani slovenski pianist v Clevelandu. Želeti bi bilo, da društvo nadaljuje in v bodoče s svojim kulturnim delo mna polju slovenske dramatike, kajti dani so mu vsi pogoji, da se s svojimi dobrimi in inteligentnimi močmi, s katerimi razpolaga, dvigne do viška ter doseže vse, kar je diletantom sploh doseči mogoče.

Poleg teh je še par drugih dramatičnih društev ter že omenjena dramatična društva v Collinwoodu, ki vsa živahno delujejo in tekmujejo Clevelandu, kakor v Collinwoodu in Newburghu, delujejo in se trudijo z največjo požrtvovnostjo, ne da bi pričakovali za to drugega plačila, kakor prijetno zavest, da delujejo v dobrobit svojega naroda in v prospeh vseh slovenskih kulturnih ustanov.

Petje in glasba.

Ivan Zorman! To je ime moža, idealista, slovenskega poeta in vzor-Slovenca, pri katerem se moramo najprej pomuditi, preden razpravljamo nadalje o naši slovenski pesmi in glasbi. Kot človek je Ivan Zorman skromna, mehka in sanjava duša, kot Slovenec kremenit jeklen značaj! Kakršen je sam kot človek, upravtakšna je njegova poezija: mehka, ljubka in sanjava, domovini in narodu svojemu posvečen spev neutešenih želja in ljubavi, srečni izlivi ljubezni do domovine zlatega imena . . . Kakor je dejal Zupančič o našem velikem pokojnem Tavčarju; je on knez naše poezije v Ameriki! Kdor je čitat proizvode njegove pesniške duše, se mora nehote vprašati, kako da ni temu vzor-možu dano, da bi živel med svojimi gorenjskimi gorami ter speval speve njih veličastva in krasote? Trda usoda, ki nas je že toliko s kruto roko odtrgala od sočne rodne grude, je tudi njega zanesla že kot malo dete daleč, daleč od zemlje, katero izmed vseh ameriških Slovencev on morda najbolj vroče in goreče ljubi! . . . Iz idilične, zelene Gorenjske, kipe v nebo mogočni vrhovi gorskih velikanov, ga je vrgel razburkanega življenja val v mrzlo, kozmopolitsko deželo črnih dimnikov, v deželo satirično se režečega zlatega Mamona, v deželo grenke in trpke proze, kjer je nemogoč vsak svoboden razmah in prost polet njegove velike pesniške duše! . . .

Ivan Zorman je začel pesnikovati že kot mlad deček. Kakor sam pravi v neki pesmi, posvečeni njegovemu očetu, mu je vsadil prvo ljubezen do domovine in do slovenske pesmi v mlado srce njegov oče, ki je bil sam vnet pevec in organist. On mu je dal menda tudi začetni pouk na glasovirju, nakar se je deček nadalje sam glasbeno izobraževal. Dozdaj je izdal že troje del svojih pesnitev, in vsako delo je popolnejše od prejšnjega. Svojim zadnjim pesnitvam je dal ime "Lirični spevi," o katerih pa žal ne morem zaenkrat podrobnejše razpravljati, ker teh njegovih poezij nimam pri roki. (Te "lirične speve" je dobiti na 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.) Čul sem pa toliko, da to njegovo delo nadkriljuje vse njegove prejšnje pesnitve. Poleg teh pesnitev je Ivan Zorman prevel v vezani besedi tudi mnogo naših najlepših slovenskih pesmi, med njimi tudi lepo število Prešernovih poezij. — Iz vseh njegovih pesnitev pa je razvidno, da se njegova pesniška duša šele oproščа vseh okovov in spon, da svojega viška še daleko ni dosegel in da nam bo dano še dolgo se opajati z akordi strun njegove pesniške duše . . .

Bodi še omenjeno, da je ta naš poet tudi izboren pianist in skladatelj.

V Clevelandu je več pevskih društev, toda imamo tudi nekaj izbornih pevcev in pevk, ki nastopajo posamezno ali v duetih in kvartetih.

Omeniti hočem nekatere teh, in logično je, da moram omeniti najprej pevko, ki je nastopila v zboru Cleveland Opera Company v Akronu, in sicer v neki indijanski operi. To je Miss Josephine Milavec, hčerka znanega slovenskega restavraterja Mr. Josipa Milavca. Gospodična Milavec študira petje pri profesorju F. J. Sadlierju, direktorju prej omenjene opere. Miss Milavec se odlikuje z lepim in globokim kontraaltom, in ker je stara jedva 18 let, se ji obeta gotovo še lepa bodočnost. Kakor že prej omenjeno, je nastopila v opernem zboru s prej imenovano družbo v Akron, O., prve dni aprila pa bo pela v operah "The Daughters of the Regiment" (Hčerke Regimenta) in "Fra Diavolo" (Brat vrag) v Metropolitan gledališču na Euclid Ave., in 55. cesti. Ta mlada pevka je tudi že večkrat nastopila v slovenski javnosti, in sicer v duetu s svojo sestro Miss Mimie Milavec, ki poje sopran. Nekaj njunih pesmi so vzele tudi nekatere gramofonske družbe ter dale na trg njune plošče. Med vsemi je morda najbolj mična pesmica "Sirotek", prevedena iz češčine. Spremlja jo orkester Mr. Viktor Lisjaka, ki je komponiral tudi tozadevno glasbo.

HČI POKOJNEGA PREDSED. ROOSEVELTA

UNDERWOOD & UNDERWOOD, N. Y.

Slika nam predstavlja Mrs. Alice Roosevelt Longworth in njeno hčer Pavlino (v naročju služabnice) na čikaški postaji.

Gospodični Josie Lausche in Mary Udovich. Obe izborno in strokovnjaško izšolani pevki, ki se odlikujeta zlasti po mehki milini svojih glasov. Nastopata v duetu in kot solo pevki. Prva v sopranu, druga v altu. Obe sta znani tako med Slovenci, kakor med Amerikanci. Med drugim sta nastopili že večkrat pri različnih koncertih in Triglavovih predstavah v Slovenskem Narodnem Domu. Spremlja ju brat gospodične Lauschetove, dr. William Lausche, mlad in nadarjen umetnik na klavirju, ki s svojim umetniškim igranjem brez dvoma mnogo pripomore k njunum uspehom. Tudi ta trio je pel že za različne gramofonske družbe, ki so izdale njihove plošče. Mojemu okusu najbolj ugaja nadvse ljubka pesem "Sirota", ki jo pevke in pianist precizno izvajajo. V izložbenem oknu Huterjeve muzikalne trgovine na St. Clair Ave. in 55. cesta, kjer se prodajajo tudi njihove plošče, je razstavljena tudi njihova slika, krasno delo Bukovnikovega fotografskega ateljeja.

Poleg teh imamo še nekaj drugih solistov, ki nastopajo ob različnih prilikah. Med temi so sestre Petrovčič, Miss Mary Grill in Miss Švigel ter še nekaj drugih.

Med moškimi pevci naj omenim znanega pevca in glavnega tajnika domače clevelandske pod porne organizacije, Mr. Primoža Kogoja, — bariton in markantna gorenjska osebnost, ki se je s svojim partnerjem tenoristom Mr. Švigkom tudi udejstvoval na nekaterih ploščah. Vse hvale vreden je tenor Primoževega partnerja, Mr. Švigel, ki je zelo mehak in v vseh višinah blagoglasen. Poleg tega obstoja tudi izboren kvartet, ki sestoja iz gg. Primož Kogoj, Lavrič, "Tinček" in Jakšič.

Najmočneje slovensko pevsko društvo je "Lira", ki goji umetniško, narodno in cerkveno pesem. To društvo ima zelo dobre moči ter je priredilo že več koncertov. Pred leto dni je prizorilo v neki ameriški koncertni dvorani koncert, kjer je z uspehom izvajalo težavno skladbo "Jeftejeva prisega", ki jo je spesnil "goriški slavček" Simon Gregorič, komponiral pa najzasluženejši slovenski skladatelj, pater Hugolin Sattner.

Lep in močan pevski zbor ima tudi socijalistički odsek, in sicer pevski zbor Zarja, ki ima istotako prav dobre moči. Tudi to pevsko društvo je priredilo več dobro uspelih koncertov.

V Collinwoodu je, kalikor je meni znano, dvoje pevskih društev, in sicer Jadran in Soča. Sodeč po imenih obeh društev, je pri njih menda največ naših zavednih Primorcev. — Eno slovensko pevsko društvo pa je v slovenski naselbini Newburgh.

Najmočnejša in najboljša slovenska godba v Clevelandu je godba "Bled," ki ima svoje vaje v nekdanji Grdinovi dvorani, katero ima sedaj v najemu poznani clevelandski Slovenec Mr. Frank Krašovec, nekdanji požrtvovalni in dolgoletni vaditelj clevelandskega sokolskega naraščaja. Kapelnik godbenega društva Bled je svoje godbenike izvežbal do take višine, da s sigurnostjo in preciznostjo izvajajo že najtežje koncertne komade, vsled česar je čestitati tako g. kapelniku, kakor ostalim godbenikom.

Dramatično društvo "Ivan Cankar" ima svoj lastni orkester, ki svira pri njegovih predstavah in med odmori. Orkester Cankar sestoja iz violine (vodilne), klavir, saksofon, odnosno flavta (Mr. Epich), in kornet. Kot klavirska solistinja deluje pri "Ivanu Cankarju" gospodična Irma Kalanova.

Koncem konca se ne sme pozabiti omeniti tudi dveh mladih slovenskih balerin (plesalke, ki plešejo stoječ koncem svojih palcev) in sicer sta to nedobudna hčerka Mr. in Mrs. Debevec, gospodična Mildred Debevec, in gospodična Fabijan, hčerka slovenskega trgovca.

Sokolstvo.

Sokolsko društvo je bilo ustanovljeno v Clevelandu že pred mnogimi leti, toda seveda v prvi vrsti kot podporno društvo, kar je popolnoma umljivo za tedanje čase in razmere. Gojilo je sicer tudi telovadbo, toda menda ne v takem in tolikšnem obsegu, kakor bi jo bilo moralo. Tako se je stvar razvijala dalje, dokler ni pred dvanajstimi leti dospel sem Vinko Pristov, navdušen mlad Sokol in telovadec dr. Murnikove vzorne tekmovalne vrste, v kateri je tekmoval z drugimi gimnasti svetovnega slovesa v Turinu in Luksemburgu. Pokojni Vinko je videl v tem, da je bilo sokolsko delovanje združeno s podporno organizacijo, poniževanje sokolskih ciljev in sokolske ideje ter se je temu uprl, dokler ni razcepil društvo v dvoje taborov: v onega, ki je bil to, da ostane Sokol kot tak še nadalje podporno društvo, in v onega, ki je zahteval, da naj služi Sokol kot tak samo telovadbi in narodno - vzgojevalnim idejam, kakor sta jih začrtala ustanovitelja in očeta vsega Sokolstva, brata Fuegner in Thirš. Oni, ki so bili za zadnjo idejo (večino ma mlajši člani telovadci), so prestopili v njegov tabor, nakar je bil ustanovljen "Jugoslovenski Sokol", čigar načelnik je bil brat Vinko Pristov, starosta pa brat Mihael Lah, brat slovenskega pisatelja dr. Ivana Laha. Jugoslovanski Sokol je pod načelstvom Pristova izborno uspeval, gojil telovadbo ter bil v neprestanih stikih s češkimi Sokoli, in prirejal je izlete, v katerih so korakale poleg jugoslovanskih Sokolov impozantne vrste češkega Sokolstva v kroju. Po nesrečni smrti načelnika Pristova (utonil je pri kopanju v Erijskem jezeru, in sicer v cvetu let, komaj 28 let star), pa je tudi pri jugoslovanskem Sokolu zavladalo mrtvilo. Slovenski Sokol je deloval v vsem tem času itak samo kot podporno društvo, pri Jugoslovanskem Sokolu pa je pričela telovadba pešati, dokler ni končno tudi tam popolnoma prenehala. Nato pa so se zgenili nekateri napredni možje in člani Slovenskega Sokola ter delovali na to, da se je v društvo zopet uvedla telovadba. Sokol je zopet oživel in danes se goji zopet telovadba z veliko energijo in vstrajnostjo. Slovenski Sokol je priredil v zadnjem času par izborno uspelih javnih telovadb v veliki dvorani Slovenskega Narodnega Doma, pri katerih je nastopilo članstvo in naraščaj. Zadnji Božič je priredil Sokol svojemu naraščaju v Narodnem Domu tudi lep Miklavžev večer, ob kateri priliki je Miklavž bogato obdaroval mlade Sokoliče.

Telovadnica Slovenskega Sokola se nahaja v poslopju Slovenskega Narodnega Doma.

Sedanji načelnik Sokola je brat Marinšek, starosta brat Ignac, tajnik brat Janko Rogelj.

Literatura in novinarstvo.

Za "duševno hrano" clevelandskih Slovencev skrbi v prvi vrsti velezaslužna Slovenska Narodna Čitalnica, ki ima svoje prostore v Slovenskem Narodnem Domu. Čitalnica ima lepo število knjig, katere izposojuje vsak četrtek večer. Knjižničar je zaveden primorski Slovenec Mr. Križmančič. Poleg Čitalnice pa ima tudi lepo število knjig javna knjižnica na St. Clair Ave., in 55. cesti katere se tudi naši clevelandski rojaki pridno poslužujejo.

V Clevelandu izhaja dvoje slovenskih časopisov, in sicer sta to dnevnik "Enakopravnost" in trotednik "Ameriška Domovina". Mr. Frank Kerže pa izdaja mesečno revijo "Čas", ki je razširjena med našimi rojaki širom Združenih držav.

V predidočem je torej v glavnih potezah očrtano kulturno delovanje clevelandskih Slovencev. Opis seveda še daleko ni popoln, ker nimam pri rokah natančnejših podatkov, vendar pa bo zadostoval v toliko, da bodo o tem delovanju dobili rojaki pojm tudi po drugih ameriških državah in naselbinah, kjerkoli je razširjen "Glas Naroda," ki je poleg "Prosvete" najbolj čitan list med ameriškimi Slovenci.

ZANIMIVI IN KORISTNI PODATKI

(Foreign Language Information Service. — Jugoslav Bureau.)

PREMLADE NEVESTE.

V Ameriki rabimo za deklice, ki so se poročile pred svojim šestnajstim letom, značilni izraz "nevesta-otrok" ali "žena-otrok", (child bride, child wife). Imamo v Združenih državah več kot dve tretini milijona žensk, ki so se poročile pred svojim šestnajstim letom oziroma moških, ki so se poročili s takimi deklicami.

Russell Sage Foundation, ki je več let proučevala vprašanje preranih porok, izjavlja v svojem poročilu, da take poroke imajo tendenco ovekovečiti nedemokratično razmerje med spoloma, ki je tako malo v soglasju z ameriškimi ideali o enakosti in tovarištvu med moškim in žensko. "V takih zakonih — pravi poročilo — je mož navadno starejši, dostikrat starejši od deklice-neveste in prevzame odgovornost za njo — on postane varuh in mentor svoje žene. Prenos nezrele deklice iz varuštva rojstnega doma v stalno varuštvo zakonskega doma, kjer, da bi tja vstopila kasneje, bi lahko bila ena izmed dveh enakih drugov, mora neizogibno pohabljati njeno osebnost, kakor tudi o mož samega. Nihče izmed njiju ne bo morda nikdar vedel, kaj pomenja pristno tovarištvo v zakonskem razmerju".

Splošno se misli, da večina teh nevest-deklic so tujerodke ali hčerke tujerodcev. To pa ni res, marveč večina teh nedoletnih nevest so hčerke tukaj rojenih Amerikancev. Tako prerano poroke so sicer v navadi v mnogih evropskih deželah, ali preiskava je dognala, da nova okolica v Ameriki ima znaten vpliv na starost, v kateri so priseljenci in njihovi otroci poročajo. Inozemska navada preranih porok ne obstaja več po prvi generaciji. Le 6.3 odsto od deklic druge generacije je bilo omoženih nasproti 14.3 odsto od tujerodnih deklic. Navada preranih porok se je tako spremenila v drugi generaciji, da se hčerke priseljencev poročajo dejanski še v kasnejši starosti kot hčerke tukaj rojenih Amerikancev. Razlika je pomembna — 13.3 odsto od hčerk tukaj rojenih Amerikancev je omoženih v starosti med 15. in 20. letom, ali le 6.3 odsto od deklet druge generacije je omoženih v teh letih. Ta razlika se ne daje razlagati s tem, da dekleta starejšega ameriškega pokoljenja živijo večinoma na deželi, kjer so rane poroke v navadi, kajti se je našlo, da ista razlika prevladuje v 56 izmed največjih mest v Združenih državah.

Prerane poroke treba v znatni meri pripisati dvema vzrokoma. Prvič mnoge države ne zahtevajo boljšega dokaza glede starosti kot zapriseženo izjavo s strani enega izmed prosilcev za poročno dovoljenje (marriage license); v drugih državah pa najmanjša starost za poroke je po zakonu še vedno le 12 let za deklice in 14 let za mladeniče, tako v državah New Yorak, New Jersey, Pennsylvania, Kentucky, Louisiana, Virginia, Florida, Maryland, Rhode Island, Tennessee, Colorado, Idaho, Maine in Mississippi.

Zdi se, da nekateri drugi vzroki za take prerane poroke so želja po odrešitvi od domače nesreče, poskus izogniti se šolskim zakonom in želja izogniti se iz kazni za prekršitev kakih drugih zakonov.

Poroke v prerani starosti so mnogo pogostejše v malih mestecih in na deželi kot velemestih. Da se ljudje v vročih podnebjih bolj nagibajo k ranim porokam kot v mrzlih podnebjih, je nekaj, kar prevladuje po vsem svetu. Drugi važni činitelj v tem problemu je osamljenost nekaterih mest, vasi in podeželskih naselbin, kjer je malo sredstev medsebojnega prometa in občevanja in le malo primernih udobnosti za zabavo in vzgojo. Takim razmeram je pripisati prerane poroke med Amerikanci starega pokoljenja v Appalachian pogorju, kjer smatrajo, da je osemnajstletna deklica že stara devica.

"V nekaterih osamljenih ameriških naselbinah — pravi poročilo — najdemo še vedno ne le jako rane poroke, marveč tudi tiko ženitev med bratranci istega družinskega rodu, da tri četrtine vaških prebivalcev imajo dostikrat isti priimek. Večje udobnosti pa glede prometa potom železnice, avtomobilov, telefona, brzojava in časopisov pomenjajo ne le bolj raznovrstno hrano in večje kulturne prilike, marveč tudi širšo izbiro in bržkone tudi nekoliko kasnejše in boljše izbiranje zakonskega druga".

ZADNJE URE RUSKE CARICE — VDOVE

Mati umorjenega ruskega carja Nikolaja, carica-vdova Marija Fedorovna, ki je rodom danska princezinja, se je po boljševiškem prevratu v Rusiji umaknila iz medvedovega carstva in se je naselila na Danskem. Zadnja leta je bivala izključno v Kopenhagenu, kjer je živela zelo samotno. Dogodki, katere je rodila revolucija, umor carja Nikolaja II. in medsebojni rodbinski prepiri in spori so na staro damo vplivali zelo neugodno. Carica-vdova, ki je že prej trpela na srčni napaki, se je v zadnjih letih tako izpremenila, da jo je danes komaj spoznati. Dama je zadnja leta dosledno odklanjala obiske in razgovore razburljive narave in si je želela radi življenskih razmer čim prej zapustiti ta svet.

Zdaj izgleda, da se ji bo želja najbrže izpolnila. Dočim jo je prej mučilo samo srce, je zadnje mesece nastopilo rapidno pešanje vseh telesnih moči. Vsled tega je pozvalo stalno spremstvo carice-vdove na Dansko vse člane bivše vladarske hiše Romanovov, ki so se pozivu odzvali ter se zbrali ob zglavju težko bolne visoke dame. Izostal je samo veliki knez Ciril Vladimirovič, ki se je dal proti caričini volji oklicati za ruskega carja. Sorodniki čakajo sedaj na smrt Marije Fedorovne, ki predstavlja danes nekako vrhovno poglavarico preostankov ruske dinastije v tujini.

Carica-vdova baje zapušča testament važne politične vsebine, ki je bistveno pravzaprav brez pomena, a bo nedvomno povzročil prepire med ruskimi monarhisti na tujem. Marija Fedorovna je namreč zapisala v svoji poslednji volji, da ima po umoru carja Nikolaja pravico na ruski prestol edino-le veliki knez Nikolaj Nikolajevič, kateremu se morajo umakniti vsi ostali kronski pretendenti.

STATISTIKA MLADINSKIH ZLOČINOV

Za statistiko kriminalitete v obče se zanimajo vsi narodi, osobito pa še za statistiko kriminalitete mladine. Za točno presojanje vzrokov mladinskih zločinov pridejo v poštev najrazličnejši momenti. Na eni strani vzgoja mladine, na drugi duševna in moralna kvalifikacija roditeljev, naobrazba, materijalno stanje in vsa druga vprašanja, ki so s tem v zvezi. Celokupna slika mladinske kriminalitete v naši državi sicer še ni znana in se hočemo zato za enkrat pečati le s slučaji, o katerih so razpravljala zagrebška sodišča za mladino.

Iz zanimivih podatkov posnemamo, da je pri mladini dominirajoči delikt — tatvina. Za ta delikt se je moralo zagovarjati od l. 1919. do konca 1923. nič manj kakor 65 delinkventov kar znaša 80 odst. vseh deliktov. Ostalih deliktov je bilo v tem razdobju: 1 umor, 1 poskus umora, 5 ubojev, 29 težkih telesnih poškodb, 18 javnih nasilstev, 2 posilstvi, 3 oskrumbe, 1 detomor, 3 požigi, 4 ropi in 17 slučajev razžaljenja Veličanstva.

Pri proučavanju mladinskih zločinov pa je opažati še drug žalosten pojav, da je namreč pri ženski mladini združena s tatvino v 90 odst. tudi še prostitucija. Mladinski kriminalni tipi se rekrutirajo predvsem iz mestnega življenja. Statistika namreč pravi, da je 95 odst. mladinskih zločincev iz mesta in le 5 odst. z dežele. Da igra pri mladinskih zločincih eminentno ulogo baš slaba vzgoja, izpričujejo sledeča dejstva: večina mladine, ki prihaja v rani mladosti pred sodne dvore, je brez roditeljev, ali pa so nezakonski otroci in otroci takih starišev, ki radi slabih materijalnih prilik niso sposobni, da bi posvečali vso svojo pozornost baš vzgoji otrok. Največ delinkventov spada v starostno dobo od 17 do 18. leta, a tudi mladina v dobi od 14. do 16. leta je prav številno zastopana med mladinskimi zločinci.

Knjigarna "Glas Naroda"

Ljudska knjižnica:

Marjetica ..... .70
Mož z raztrgano dušo. Drama na morju. (Meško) ..... 1.—
Malenkosti (Ivan Albrecht) ..... .25
Mladim srcem. Zbirka povesti za slovensko mladino ..... .25
Notarjev nos, humoreska ..... .35
Narod ki izmira ..... .40
Naša Ančka ..... .35
Naša vas, 1. del, 14 povesti ..... .90
Naša Vas, II. del, 9 pov. ..... .90
Nova Erotika, trd. vez. ..... .70
Naša leta, trda vez. ..... .65
Naša leta, broširano ..... .45
Na Indijskih otokih ..... .50
Naseljenci ..... .30
Novele in črtice ..... .90
Na Preriji ..... .30
Nihilist ..... .40

Narodne pripovedke za mladino:

3. zvezek 35
4. zvezek ..... .40

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50

Narodna biblioteka:

Svitoslav ..... .35
Spisje ..... .35
Krvna osveta ..... .35
General Lavdon ..... .70
Napoleon I. ..... 1.—
Babica 1.20
V gorskem zakotju ..... .35
Za kruhom ..... .35
Z ongjem in mečem ..... 3.—
Grška Mitologija, 2 knjigi 1.40
Kranjske čebelice, poezije ..... .35
Obiski. (Cankar). Trdo vezano ..... [illegible]
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .. .25
Ob tihih večerih, trda vez. ..... .90
Petelinov Janez ..... .90
Pesmi v prozi, trdo vez. ..... .70
Prigodbe čebelice Maje trda vez... 1.00
Pabirki in Roža (Albrecht) ..... .25
Pasti in zanke. Kriminalni roman .. .35
Pariški zlatar ..... .35
Pod krivo jelko. Povest iz časov Rokovnjačev na Kranjskem ..... .50
Poslednji Mehikanec ..... .30
Pravljice H. Majar ..... .30
Povesti, Berač s stopnjic pri sv. Roku .35
Požigalec ..... .25
Praprečanove zgodbe ..... .25
Patria, povesti iz irske junaške dobe .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu ..... .25
Pet tednov v zrakoplovu. Trd. vez. 1.50
Pol litra vipavca ..... .30
Ptice selivke, trda vez. ..... .75
Pikova dama (Puškin) ..... .30
Pred nevihto ..... .35
Pravljice in pripovedke za mladino.
1zvezek ..... .40
2. zvezek ..... .40
Pegan in Lambergar ..... .70
Rablji, trda vez ..... .75
Razkrinkani Habsburžani (Larish) .. .35
Revolucija na Portugalskem ..... .30
Rinaldo Rinaldini ..... .50
Slovenski šaljivec ..... .40
Slovanska knjižnica. Zbrani spisi, vsebuje 10 povesti ..... .60
Suneški invalid ..... .35
Skozi širno Indijo ..... .50
Sanjska knjiga Arabska 1.50
Sanjska knjiga, nova velika ..... .90
Sanjska knjiga, srednja ..... .35
Spake, humoreske, trda vez ..... .90
Strelec ..... .30
Strahote vojne ..... .50
Stezosledec ..... .30
Sveta Genovefa ..... .50
Sveta noč, zanimive pripovedke ... .30
Strup iz Judeje ..... .75
Sisto Sesto, povest iz Abrucev ..... .30
Svitanje (Govekar), vez. 1.20
Šopek, samotarke (Komanova) vez. .50
Sin medvedjega lovca. Potopisni roman ..... .80
Sveta Notburga ..... .35
Sredozimci, Sorosa Jerica (Bohnije) .30

SPISI KRIŠTOFA ŠMIDA:

1. zv. Poznava Boga ..... .30
3. zv. Pridni Janezek in Hudobni Mihec ..... .30
7. zv. Jagnje ..... .30
8. zv. Pirhi ..... .30
13. zv. Sveti večer ..... .30
14. zv. Povodenj ..... .30
15. zv. Pavlina ..... .30
17. zv. Brata ..... .30

SPLOŠNA KNJIŽNICA:

Št. 1. Ivan Albrecht: Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broš. 0.35
Št. 2. Rado Murnik: Na Bledu, izvirna povest 181 str., broš. .... .50
Št. 3. Ivan Rozman: Testament, ljudska drama v 4 dej., broš. 105 str. ..... .35
Št. 4. Cvetko Golar: Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broš. .50
Št. 5. Fran Milčiski: Gospod Fridolin Žolna in njegova družina, veselomodre črtice I., 72 str., br. 0.25
Št. 6. Ladislav Novak: Ljubosumnost, veseloigra v cem dejanju, poslovenil Dr. Fr. Bradač, 45 str., broš. ..... .25
Št. 7. Andersenove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Ilsa, 111 str., broš. ..... .35
Št. 9. Univ. prof. dr. France Weber: Problemi sodobne filozofije, 347 str., broš. ..... .70
Št. 10. Ivan Albreht: Andrej Ternouc, relijefna karikatura iz minulosti, 55 str., broš. ..... .25
Št. 11. Pavel Golia: Peterčkove poslednje sanje, božična povest v 4. slikah, 84 str., broš. ..... .35
Št. 12. Fran Milčinski: Mogočni prstan, narodna pravljica v4 dejanjih, 91 str., broš. ..... .30
Št. 13. V. M. Garšin: Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Žun, 112 str., broš. ..... .30
Št. 14. Dr. Karl Engliš: Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., br. .80
Št. 15. Edmond in Jules de Goncourt: Renee Mauperin, roman, prevel P. V. B., 239 str., broš. .. .45
Št. 16. Janko Samec: Življenje, pesmi, 112 str., broš., ... .45
Št. 17. Prosper Marimee: Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 str., ... .30
Št. 18. Jarosl. Vrchlicky: Oporoka lukovškega grajščaka, veseloigra v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradač, 47 str., broš. .... .25
Št. 19. Gerhart Hauptmann: Potopljeni zvon, dramatska bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 str., broš. ..... .50
Št. 20. Jul. Zeyer: Gompači in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 str., broš. ..... .45
Št. 21. Fridolin Žolna: Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str., broš. ..... .25
Št. 22. L. N. Tolstoj: Kreutzerjeva sonata, roman, posl. Fran Pogačnik, 136 str., broš. ..... .50
Št. 23. Sophokles: Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str., br. .30
Št. 24. E. L. Bulwer: Poslednji dnevi Pompejev, I. del. 355 str., broš., ... .80
Št. 26. L. Andrejev: Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. br. .35
Št. 27. Fran Erjavec: Brezposlenost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. ..... .35
Št. 29. F. H. Burroughs: Tarzan sin opice, roman, 304 strani.. .85
Št. 35. Gaj alustij Krisp: Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 str., broš. ..... .50
Št. 36. Ksaver Meško: Listki, 144 str., ... .65

Spilmanove pripovedke:

2. zv. Maron, krčanski deček iz Libanona ..... .25
3. zv. Marijina otroka, povest iz kavkaških gora ..... .25
4. zv. Praški judek ..... .25
8. zv. Tri Indijanske povesti ..... .30
9. zv. Kraljičin nečak. Zgodovinska povest iz Japnskega ..... .30
10. zv. Zvesti sin. Povest iz vlade Akbarja Velikega ..... .25
11. zb. Rdeča in bela vrtnica, povest .30
12. zv. Korejska brata. Črtica iz misjonov v Koreji ..... .30
13. zv Boj in zmaga, povest ..... .30
14. zv. Prisega Huronskega glavarja. Povest iz zgodovine kanadske .. .30
15. zv. Angelj sužnjev. Braziljska povest ..... .25
16. zv. Zlatokopi. Povest ..... .30
17. zv. Prvič med Indijanci ali vožnja v Nikaraguo ..... .30
18. zv. Preganjanje Indijskih misjonarjev ..... .30
19. zv. Mlada mornarja. Povest .30
Tatič, Bevk, trd. vez. ..... .75
Tri povesti ..... .35
Tunel, trda vez. 1.00
Turki pred Dunajem ..... .60
Trenutki oddiha ..... .40
Veliki inkvizitor (ljubezenski roman) 1.00
Vesele povesti ..... .30
Vera (Waldova) broš. ..... .35
Višnjeva repatica (Levslik) vez. 1.—
Vrtnar, Rabindranath Tagore broš. ..... .60
trdo vezano ..... .75
Volk spokornik in druge povesti za mladino 1.00
Valentin Vodnika izbrani spisi ..... .30
Vodnik svojemu narodu ..... .25
Zgodba Napol. huzarja vez. 1.50
Zmisel smrti ..... .60
Zadni dnevi nesrečnega kralja ..... .60
Zadna pravda ..... .50
Zmaj iz Bosne ..... .80
Zlatarjevo Zlato 1.00
Zločin in kazen, 2 knjige 1. del, trdo vezano 2.50
Zločin v Orčivalu, broš. ..... .75
Za miljoni ..... .65
Ženini naše Koprnele ..... .35
Zmote in konec gospodične Pavle .35
Zgodovinske anekdoti ..... .30

Zbirka slovenskih povesti:

1. zv. Vojnomir ali poganstvo ..... .35
2. zv. Hudo brezdno ..... .35
3. zv. Vesele povesti ..... .35
4. zv. Povesti in slike ..... .35
5. zv. Študent naj bo. Naš vsakdanji kruh ..... .35

Zbrani spisi za mladino (Gangl):

1. zv. trdo vezano. Vsebuje 15 povesti ..... .50
2. zv. trdo vezano. Pripovedke in pesmi ..... .50
3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti ..... .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti ..... .50
5. zv., trdo vezano. Vinski brat .... .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 10 povesti .50

Umetniške knjige s slikami za mladino:

Pepelka; pravljica s slikami 1.60
Rdeča kapica; pravljica s slikami .. 1.00
Seguljčica; pravljica s slikami 1.00
Trnoljčica, pravljica s slikami 1.00
Knjige za slikanje:
Mladi slikar ..... .75
Slike iz pravljic ..... .75
Knjige za slikanje dopisnic, popolna z barvami in navodilom:
Mlada greda ..... $1.—
Mladi umetnik 1.20
Otroški vrtec 1.20
Za kratek čas 1.20
Zaklad za otroka 1.20

IGRE:

Beneški trgovec. Igrokaz v 5 dejanj .60
Burke in šaljivi prizori, eno in več dejank ..... .80
Dolina solz. 3. enodejanke: Dva svetova. Dedščina. Trpini 1.00
Dnevnik. Veseloigra v 2 dejanjih.. .30
Cyrano de Bergerac. Hoerična komedija v 5 dejanjih. Trdo vezano 1.70
Če sta dva. Šala v enem dejanju .... .35
Divji lovec. Narodni igrokaz s petjem v 4 dejanjih ..... .50
Eda, drama v štirih dejanjih ..... .30
Hlapec Jernej, v 9 slikah ..... .50
Krivoprisežnik. Narodna igra s petjem v 3 dejanjih ..... .35
Mati, Meško, tri dejanja ..... .70
Marta, Semenj v Richmondu 4 dejanja ..... .30
Medved snubač ..... .30
Starinarica. Veseloigra v 1 dejanju .30
Ob vojski. Igrokaz v štirih slikah.. .30
Sovražnik žensk, enodejanka, ... .35
Poljub, v dveh dejanjih ..... .30
Tončkove sanje na Miklavžev večer.
Mladinska igra s petjem v 3 dejanjih .60
njih ..... .60
R. U. R. drama v 3 dejanjih s predigro (Čapek) vez. ..... .45
Revizor, 5 dejanj trda vezana ..... .75
Ujetnik carevine, veseloigra v 2 janjih ..... .30
Veronika Deseniška, trda vez. 1.50
Za križ in svobodo, igrokaz v 5 dejanjih ..... .35

Ljudski oder:

3. zv. Miklova zala, 5 dejanj ..... .70
4. zv. Tihotapec, 5 dejanj ..... .60
5. zv. Po 12 letih, 4 dejanja ..... .60

Zbirka ljudskih iger.

3. snopič. Mlin pod zemljo. Sv. Neža, Sanje ..... .60
9. snopič. Na Betlehemskem poljanah. Kazen ne izostane. Očetova kletev, Čašica kave ..... .30
12. snopič. Izgubljen sin, V. ječi, pastirci in kralji, Ljudmila, — Planšarica ..... .30
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok ..... .30
14. snopič. Junaška deklica. Sv. Boštjan, Materin blagoslov ..... .30
15. snopič. Turki pred Dunajem, Fabjola in Neža ..... .30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka ..... .30

PESMI IN POEZIJE:

Balade in romance (Aškrc) trdo vez. 1.25
broširano ..... .80
Bob za mladi zob, trda vez. ..... .40
Gregorčič, poezije trda vez. ..... .75
Gregorčičeve zbrane pesmi s sliko .. .40
Ko so cvele rože, trda vez. ..... .60
Godec; Pored narodnih pravljic o Vrbkem jezeru. (A. Funtek) Trdo vezano ..... .75
Moje obzorje (Gangl) 1.25
Marcic (Gruden) broš. ..... .30
Narodna pesmarica. Zbirka najbolj priljubljenih narodnih in drugih pesmi ..... .40
Primorske pesmi (Gruden) vez. .... .35
Pohorske poti (Glaser) broš. ..... .30
Slutne (Albreht) broš. ..... .30
Pesmi Ivan Zormana.
Originalne slovenske pesmi in prevodi znanih slovenskih pesmi v angleščini 1.25
Slovenska narodna lirika. Poezije .50
Sto ugank. (Oton Župančič). — Poezije ..... .50
Vijolica. Pesmi za mladost ..... .60
Zvončki. Zbirka pesnij za slovensko mladino. Trdo vezano ..... .90
Zlatorog, pravljica, trda vez. ..... .60

PESMI Z NOTAMI:

MEŠANI ZBORI:

Planinske II. zv. (Laharnar) ..... .45
Trije mešani zbori, izdala Glasbena Matica ..... .45

MEŠANI IN MOŠKI ZBORI:

Priložnostne pesmi (Grum) $1.10
Slovenski akordi (Adamič) I. zv. .. .75
Slovenski akordi (Adamič) II. zv. .. .75
33 mešanih in moških zborov, izdala Glasbena Matica 1.00
Pomladanski odmevi ..... .45
Ameriška slovenska lira (Holmer).. 1.50
Orlovske himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov (Adamič) ..... .45
16 jugoslovanskih narodnih pesmi (Adamič) 2. zv. ..... .80
Dvanajst pesmi I. in II. zv. izdala Glasbena Matica ..... .50

SAMOSPEVI:

Pastirica, Kanglica, Snegulčica .... .45
Nočne pesmi (Adamič) 1.25
Šest pesmi, izdala Glasbena Matica .75
Štirji samospevi, izdala Glasbena Matica ..... .45

MOŠKI ZBORI:

Veseli Bratci (Pahor) ..... .40
Slovenske narodne pesmi (Hubad) izdala Glasbena Matica ..... .40
Trije moški zbori (Pavčič) izdala Glasbena Matica ..... .40
Domovini (Foerster) izdala Glasbena Matica ..... .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) ..... .35
Gorski odmevi (Laharnar) 1. zv. .. .45
Gorski odmevi (Laharnar) 2. zv. .. .4

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov ..... .45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev ..... .20
V pepelnični noči (Sattner), kantanta za soli, zbor in orkester, izdala Glasbena Matica ..... .75
Dve pesmi (Prelovec) za moški zbor in bariton solo ..... .20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec, kranjske šege in navade, nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.00
Kuplet Kuza - Mica (Parma) ..... .40
Naši himni (Maroll) dvoglasno s spremljevanjem klavirja ..... .15

PESMARICE GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50
2. Slovenske narodne pesmi (Bajuk) ..... .45
3. Narodne pesmi (Gerbic) .... .30
4. Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršić) 1., 2. in 3. zv. skupaj 1.00

Slovenske narodne pesmi Benečije (Orel) ..... .45

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne ..... .15
Št. 2. Zrinjski Frankopan ..... .15
Št. 4. Pod oknom ..... .15
Št. 5. V sladkih sanjah ..... .15
Št. 6. Jadransko morje ..... .15
Št. 7. Pri oknu sva molče slonela .... .15
Št. 8. Slovo ..... .15
Št. 9. Pogled v nedolžno oko ..... .15
Št. 10 Na planine ..... .15
Št. 11. Zvečer ..... .15
Št. 12. Vasovalce ..... .15
Št. 13. Podoknica ..... .15
Narodne pesmi za mladino (Žirovnik) 3 zvezki skupaj ..... .50
Slavček, zbirka solskih pesmi (Medved) ..... .25
Vojaške narodne pesmi (Kori) .... .30
Narodne vojaške (Ferjančić) ..... .30
Lira, srednješolska 2 zvezka skupaj $2.—

Mešani in moški zbori. (Aljaš) —
2. zvezek; Pri zibelki; Cerkvica; Ne tožim; Oj planine; Oj s Bogom ti planinski svet; solskodomski mladini; Na brégu ..... .40
3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč ..... .40
4. zvezek: Ujetega ptiča tožba; Zakipi duša; Dneva nam pripelji žar; Pri pogrebu ..... .40
5.zvezek: Job; V mraku; Dneva nam pripelji žar; Z vencem tem ovenčam slavo; Triglav ..... .40
6. zvezek: Opomin k veselju; Sveta noč Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo ..... .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zb.); Ti osrečiti jo hoti (moški zb.); Prijatelj in senca (mešan zb.); Stoj, solnčice stoj; Kmetski hiši ..... .40
9. zvezek: Spominčice; Večerni zvon. Siroti; Oče večni; Slovenska zemlja; Zimski dan; Večerni zvon; Zdravice. I.; Zdravice II.; Oče večni; Tone solnce ..... .75

CERKVENE PESMI:

Domači glasi. Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.00
12 cerkvenih pesmi za razne prilike cerkvenega leta ..... .50
12. Tantum Ergo. (Premrl) ..... .50
Mašne pesmi za mešan zbor. — (Sattner) ..... .50
Slovenska sv. Maša, za mešan zbor, s spremljavo orgelj ..... .50
10 Evharističnih pesmi za mešan zb. (Foerster) ..... .40
12. Pange Lingua. Tantum Ergo Genitori. (Foerster) ..... .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) ..... .50
Srce Jezusovo. 21 pesmi na čast Srcu Jezusovem. (F. Kimovec) .... .50
Slava nebeške kraljice. 20 Marijinih pesmi za mešani zbor. — Sopran, alt, tenor, bas ..... .40
Hvalite Gospoda vnjegovih svetnikih. 20 pesm na čast svetnikom. (Premrl) ..... .40
10 obhajilnih in 2 v čast presv. Srcu Jezusovemu. (Grum) ..... .35
12 Tantum Ergo (Premrl) ..... .50
Missa in honorem Sanctae Caeciliae. (Foerster) ..... .50
Missa in honorem St. Josephi (Pogachnik) ..... .40
Missa Brevis et facilis (Sattner) .. .40
Missa de Angelis (Kimovec) ..... .40
Litanije presv. Srca Jezusovega (Foerster) ..... .40
Oremus pro Pontifice ..... .40
Kyrie ..... .60
K svetemu Rešnjemu telesu (Foerster) ..... .40
Sv. Nikolaj ..... .60

NOTE ZA CITRE:

Buri pridejo, koračnica ..... .25
Slovenski citrar (Wilfan) ..... .25
Safaran. Ruska pesem. — (Wilfan) .25

NOTE ZA TAMBURICE:

Slovenske narodni pesmi za tamburaški zbor in petja. (Bajuk) 1.30
Bom šel na planince. Podpuri slov. nar. pesmi. (Bajuk(..... 1.00
Na Gorenskem je fletno 1.00

NOTE ZA GOSLI:

Narodni zaklad. Zbirka državnih himen in slovenskih narodnih pesmi .. .50
Uspavanka ..... .25

NOTE ZA GOSLI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Narodni zaklad. Zbirka slovenskih narodnih pesmi ..... .90
Uspavanka ..... .70

NOTE ZA KLAVIR:

Klavirski album za mladino (Pavčič) 1.00
Tri skladbe za klavir (Adamič) .... .50
Tri skladbe za klavir (Premrl) .... .45
Moje sanje ..... .20
Slovenski biseri, narodni potpouri.... (Jakl) ..... .40
Golden rain (Aletter) ..... .20
Slovenske zdravice (Fleischmann) .. .20
Oh morski obali. Valček. (Jakl) .... .40
Pripoznanje. Polka mazurka. — (Jakl) ..... .40
Srčno veselje. Polka franc. — (Jakl) .40
Vesela plesalka. Polka mazurka. (Jakl) ..... .40
Ljubavno blebetanje. Polka mazur. (Jakl.) ..... .40
Zmiraj zvesta, polka, (Jakl) ..... .40
Našim rojakom. Koračnica. (Jakl) .50
Pozdrav Gorenjskej, valček 1.00
Primorski odmevi. Fantazija. — (Breznik) 50
Orel. Koračnica. (Jakl) ..... .25
Nocturne des Etudiants (Aletter) .. .20
Mabel. Intermezzo (Aletter) ..... .20
At a Penguins Picnic. Intermezzo (Aletter) ..... .20

RAZGLEDNICE:

Zabavne. Različne, ducat ..... .25
Newyorške. Različne, ducat ... .25
Velikonočne, božične in novoletne ducat ..... .25
Iz raznih slovenskih krajev, ducat.. .40
Posamezne po ..... .05
Narodna noša, ducat ..... .40
Posamezne po ..... .05
Planinski pozdravi, ducat ..... .40
posamezne po ..... .05
Importirane prorokovalne karte 1.—

ZEMLJEVIDI:

Zemljevid Jugoslavije ..... .80
Slovenske dežele in Istra ..... .25
Združenih držav veliki ..... .40
Združenih držav, mali ..... .15
Nova Evropa ..... .50
Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, — vsaki po ..... .25
Zemljevidi:
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — vsaki po ..... .25
Velika stenska mapa Evrope 2.00

Prorokovalne karte $1.00

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku. Knjige pošiljamo poštnino prosto.

"GLAS NARODA"
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York

Fr. Milčinski:

Ptički brez gnezda.

(Nadaljevanje.)

Prinesle so ji ga kvatre, vzela ga je noč. Vedeževalka je bila, znana daleč naokrog, pa je še se bi polagala kvatre in se je zgodilo, da so ji trikrat zaporedom pokazale moža. Česar si človek želi, rad verjame, pa si je tudi kratka Marijanica vtepla v glavo, da ji je namenjena zakonska sreča. In ker ni sam prišel pričakovan mož, priskočila je usodi na pomoč in dala v liste ženitno ponudbo, kjer je skromno molčala o svoji telesni lepoti, zato pa poudarjala ugodne gmotne razmere. Res se je oglasil zidar, z Ogrskega je bil in mnogo zoprnega je že moral prestati, da se je ni ustrašil. Slovenski je znal prav malo, izpraševal jo je po hranilnih knjižicah, ona mu je odgovarjala o ljubezni in sta mislila, da se razumeta in sta hitela s poroko. Pa če sta se razumela vse drugo, zastran hranilnih bukvic se nista: on jih je hotel, ona jih ni dala. Oger je mislil, da ni dovolj razločen in je poudarjal svoje želje s pestjo. Marijanica je tekla na policijo, naj ji moža nauče manir, pa ko je mož dobil povabilo, je skrivaj pobral svoje cape in kar mu je prišlo njenih v roke in je izginil in ni bilo več o njem ne duha, ne sluha. Za spomin pa ji je zapustil majceno suho in kričavo dete.

Dete je ležalo v vozičku, mižalo je, v ustecih je imelo dudek in je zdaj pa zdaj po cevi posrkalo iz steklenice sivkasto mešanico mleka in cikorije. Sama kost in koža ga je bila, nebogljenega bitja: lučka, ki jo prvi pih ugasne.

Marijanica, njegova mama, je stala pri oknu in pisala na nizki polici pismo. O, zavzel bi se vsakdo, s kakšno gospodo si je dopisovala! "Visokorodna gospa grofica!" In kake lepe stvari so stale v pismu: polno časti in hvale je bilo notri, globoke ponižnosti, skrajne bede, neizmernega zaupanja in brezmejne hvaležnosti — v žep bi segel človek in do zadnjega vinarja dal, ko bi dobil tako pismo. O, Marijanica je znala pisati!

Kocmurjeva je ponižno potrkala. Kožuhova je urno skrila pisanje, z milim glasom je vzdihnila: "Naprej!" in stopicnila k vozičku. Mislila je, da ji prihaja v poset dobrodelna dama, kakršnim je pisarila svoja ginljiva pisma. Ko je zagledala Kocmurjevo, je pustila komedijo.

"O, gospa Kocmurjeva," je rekla, "le noter! Že sedem hrvaških let vas nisem videla. Pa sem zadnji čas večkrat mislila na vas." Odracala je v kot in odtod pririnila do Kocmurjeve stol. Sama se je naslonila na svojo nizko posteljo — sedela je bolj težko.

Kocmurjeva je bila vesela, prijaznega sprejema, sedla je in kratka Marijanica je nadaljevala: "Gospa Kocmurjeva, kaj pa dela vaš mladi gospod! Saj imate sina, kaj ne? — svetlorjave lase ima, kaj ne? — bolj rdečkaste, bi rekla, in na čelu obrunek? Čeden fant! Koliko je star?"

Ni je malo veselilo, Kocmurjeve, da je vendar še kdo pod milim nebom, ki prijazno govori o njenem fantu. "Enajst jih je bil o Božiču," je odgovorila.

"Glejte," se je začudila Marijanica, "pa sem mislila, da jih je že trinajst, štirinajst — takšen hrust je! Škoda zanj, če bi se izgubil! Verjamite mi gospa, ni prida, če taki fantiči beračijo. Mladi berači, stari pretepači! Kdor berači, tudi laže — saj moraš, drugače mu ne dajo — in kdor laže, ta krade!"

"Pa ne, da je naš . . .?" je vprašala Kocmurjeva in se bala, kaj ji bo zopet slišati.

"Pred tobačno tovarno je zadnjič prosil. S palico in klobukom, kakor da ima patent in pravico!"

"O ti nesrečni otrok!" se je jadovala Kocmurjeva.

"Saj so bili sila jezni nanj druži; malo, da ga niso stepli, pa sem jih prosila. Le postrašite ga!"

"Z moje strani nima fant slabega zgleda, lahko mi verjamete, gospa! Pa kako naj bo drugačen, ko je njegov oče . . ."

Tisti hip se je spomnila, po kaj je pravzaprav prišla, in je sklenila z besedo na drug tir. "Saj ni hudoben moj mož," je rekla, "še predobrega srca je, le sreče nima, da bi dobil kako primerno službo — potem bi bilo vse drugače pri nas. Zato sem prišla semkaj s prav veliko prošnjo, če bi hoteli in me uslišali."

Kratka Marijanica je skromno nagnila glavo, Kocmurjeva pa je razkladala: "Moj mož pravi, veselilo bi ga, da bi prižigal mestne svetilke. Oni, ki jih zdaj, gre o kresu stran. Vse ima župan v rokah, vi ste dobro znani z županovo kuharico . . ."

"S to hinavko me pa kar v miru pustite!" je prekinila Marijanica presenečeno prosilko.

Bila je preglasna, dete je zavekalo. Obe ženski sta prihiteli k vozičku; kratka Marijanica ga je gugala in poleg pela "aja tutu". Kocmurjeva je s sklenjenima rokama gledala črvička in zašepetala: "Lep otrok — ne bodi uročen!"

Že je izprevidela, da je opravila pri Marijanici — zastonj je bila pot! Čemu bi se dalj mudila . . . Hotela se je posloviti.

Kratka Marijanica pa je zroč na svoje dete pokimala z glavo in izjavila: "Ubogi otrok — ki nimaš očeta! — In še rečem, nihče drug ni kriv, da ga nima, kakor županova kuharica. Župan, če bi le hotel, lahko bi mi ga dal nazaj prignati dedca, ako ne drugače, uklenjenega. Prosila sem jo, naj govori zame pri županu, šla sem sama na magistrat, še poslušali me niso. Rekli so, da me že poznajo, da sem z zvijačo ujela moža: Tako me je priporočila prijateljica in se je še hvalila proti drugim, kako me je očrnila! Z zvijačo da sem ga ujela, jaz, ki mi je bil namenjen po kvartah!"

Prepustila je voziček Kocmurjevi, odstopicala k svoji postelji, iz vnožja privlekla perišče umazanih kvart in jih prinesla k vozičku. Razvrščavajoč jih po odejici je razlagala Kocmurjevi in jo prepričevala, kako ji je bil "on" namenjen in obljubljen, malo drugače kakor zapisan, in kdor govori o zvijači, je lažnik in obrekovalec.

Kocmurjeva je bila s svojimi mislimi čisto drugod, vendar je pritrdila in vzdihnila, da so res grdi ljudje na svetu.

To pritrdilo je bilo zapuščeni Marijanici v veliko zadoščenje. Izjavila je, da smatra Kocmurjevo za pametno žensko, in ker je imela kvarte baš v rokah, jih je še nji pričela polagati. Zravnala jih je, zmešala in počasi razpoložila po tri in tri. Gubančila je čelo, premikala ustnice, tresla glavo, pogledovala Kocmurko.

"Pik as, tref sedmica — izkaže se resnica . . . Gospa Kocmurjeva, podedovali boste! Poglejte: pik as — smrt, tref sedmica — dediščina!"

Kocmurjeva je zmajaal z glavo: "Za ta del mi od nikoder ničesar ne kaže. Dediščina — odkod? Ata so zdravi, pa tudi, če bi ne bili . . ." Spominjala se je očetove pretnje, da jo razdedi.

"Zanašajte se na moje besede!" je rekla Marijanica in nekaj čudnega ji je bilo v glasu in pogledu, da je Kocmurjeva za hip kar pozabila, kje da je. Tisoč misli ji je hkratu švignilo skoz glavo . . .

"Pik as, tref sedmica . . ." je nadaljevala pritlikava vedeževalka, "karo kralj — ni te bilo treba, kdo te je klical? . . . sovražnika imate. Pik deset pomeni umret" . . .

Smrt obrne vse — drugi dol, vi gor — pika in amen. — Kadar bo, gospa, se spomnite name in na današnji dan! Ljudje lažejo, kvarte ne!"

Kocmurjeva se je otresla neznanih misli, ki so ji kakor sanje begale po možganih. Globoko je zasopla. "Ničesar nima človek, kakor skrbi in težave. Da bi mu enkrat posijal le majhen žarek sreče — toda ne!" Rekla je, da gre. Dala je Marijanici roko, otroku v vozičku je še odpodila z lica nadležno muho in mu napravila križek, potem je šla.

* * *

Na mizi je gorela petrolejka brez senčnika; na stolu je sedel oče Kocmur, s komolcem se je naslanjal na mizo in gledal ženo, ki je čepela pri nizkem ognjišču in ravnala večerjo; na ležišču se je klamaril Stanko, z desno roko se je držal za palec leve noge in se gibal, malo poslušal, kaj govorita oče in mati, malo ugibal, kaj bo počel jutrišnji dan.

Kocmurjeva je poročala o neuspešnosti svojega pota h Kožuhovi. Kocmurja ni stvar kaj zanimala. "Naj le drugega dobe, da bo nažigal Ljubljančanom luč! Nisem neumen, da bi jim delal za dve kroni na dan! Za dve kroni mi ni treba delati: dve kroni najdem na tleh, če hodim pol ure po izprehodu."

Stanko si je prešteval gumbe. "Najdem, vzamem, ukradem — najdem, vzamem, ukradem . . ."

"Nemaren fant!" se je raztogotila Kocmurjeva. "Ali mi ne boš tiho? — Čakaj no, da ne pozabim — kdo ti je pa ukazal, da hodiš beračit pred tobačno tovarno? Tako me je bilo sram, ko mi je očitala Kožuhova!"

"Tako, tako?" je vpraševal Kocmur. "Kam si pa dal denar, kaj?"

"Saj mi je vsega pobrala!" je odgovoril Stanko in grdo gledal pod mizo.

"Koliko si pa nabral?" je poizvedoval Kocmur.

"Za eno kronico prisežem, pa je bilo gotovo več," je odgovoril Stanko. "Mislite, da rad beračim? Pa sem moral, ko mi je bilo treba za zvezke. Kje naj dobim drugod? Če mami rečem, mi niti ne verjame!"

"Ti si mesten, tebi treba učitelj dajati zvezke zastonj!" ga je s poudarkom opozoril oče. "Bom vendar-le moral v šolo, da napravim red."

Imelo pa je rodoljubje Kocmurjevo še drug predmet ogorčenja. "Ne hvalim fanta, da berači. Ampak vprašam: Kaj to briga Kožuhovo? Ta niti mestna ni! Ta ima še manje pravice prositi kakor moj fant. Naše naj gleda, ne na druge! — Denar, ki mu ga je vzela, mora dati nazaj! Z obrestmi vred. Bomo videli!"

"Ej, pusti jo!" je mirila Kocmurjeva. "Ni vredno! Za sovražnico jo ne bi rada imela. — Ne gre mi iz misli — saj ti moram povedati — iz kvart mi je prerokovala. Nisem ji ukazala, sama od sebe mi je pričela. Tako so padle, da se nam obeta dediščina.

"Vprašala bi jo, koliko nam posodi nanjo, na dediščino!" je zlobno pripomnil Kocmur.

"Odkraja tudi nisem verjela. Pa da si jo videl in slišal: Nekdo umre, nekdo, ki nam ni prijazen, in za njim podedujemo. Natanko, kakor da bi vedela naše razmere! — Odkod jih naj ve! — Kar groza me je bila."

(Nadaljevanje sledi.)

ZGODOVINA FRANCOSKIH USTAV

Leta 1789. je pričela velika francoska revolucija, v resnici velika svetovna revolucija duhov in držav. Od tega leta dalje je imela Francija po vrsti dokaj ustav in režimov, ki so si zlasti v prvi dobi vrstili s kinematografsko naglico in pestrostjo. Bilá je doba eksperimentov od ekstrema do ekstrema. Obveljala je še le — petnajsta ustava, ona, koje 50-letnico obhaja Francija danes, ustava z dne 25. februarja 1875. In še ta je bila sprejeta le — z enim glasom večine. Toda ta samcati glas večine je obveljal do danes in bo najbrže veljal ali še zelo dolgo.

V dobi od leta 1789. do 1925., torej v zadnjih 136 letih, je preživela Francija 12 revolucij, tj. načelnih prememb režima. S temi 12 revolucijami je združenih gori omenjenih 15 ustavnih premememb. Točneje rečeno: Doba eksperimentiranja, teh 12 revolucij in 15 ustav, je trajala od 1789. do 1875., torej 86 let, a zadnjih 50 let je doba miru, konsolidacije, obnove, zmage in slave.

Prva francoska revolucija, ali pričetek velike revolucije, datira z dnem 14. julija 1789., ko ljudstvo zavzame in poruši Bastilo. Monarhija (fevdalna, cerkvena, plemiška!) Ludvika XVI. še traja, toda kralj je moral dopustiti konstituanto in legislativo. Prva francoska ustava je v konstituanti sprejela v sejah od 3 — 14. septembra 1791. Kralj priseže na ustavo.

Že leto pozneje sledi drugi čin revolucije in končna premememba režima. Dne 21. septembra 1792. izroče legislativa odpravo monarhije in proklamira republiko. Vlado prevzame narodni konvent 1792. — 1795., potem direktorij (1795. — 1799). Ta čas si slede v Franciji tri nove ustave, druga 6. messidora leta I. (1793.) ni nikdar stopila v veljavo, tretja od frimaira leta II. (1794.) in četrta 5. frusidora leta III. (1795.) s "svetom petih stotin" in "starešinami."

Sledi tdetja revolucija 18. brumaira leta VIII. (8. novembra 1799.) Napoleon Bonaparte prevzame konzulat (do leta 1804.) peta ustava 24. frimaira leta VIII (15. 12. 1799.) določa "prvega konzula," izvoljenega za deset let, senat in tribunat.

Četrta revolucija maja 1804. odpravi republiko in ustanovi Napoleonovo cesarstvo do 1814. Šesta ustava 28. floreala leta XII. ali 18. maja 1804.

Prva revolucija je bila ljudska, druga je izhajala iz ljudske legislative, nadalnje doslej pa iz eksekutive.

Peto revolucijo prinese inozemstvo 6. aprila 1814., ž njo prvo restavracijo monarhije s kraljem Louisom XVIII., 6. aprila 1814. do marca 1815. Doba, o kateri so rekli, da se Bouborni niso nič naučili in nič pozabili. Ta doba prinese dve novi ustavi, sedmo od maja 1814., osmo od junija 1814., s tkzv. Charte constitutionelle. Senat, zbornico perov, imenuje kralj. Poslanci so voljeni, toda z zelo omejeno volilno pravico.

Šesto revolucijo povzroči zopet Napoleon, ki se z armado 20. marca 1815. vrne z Elbe in vzpostavi svoje cesarstvo za 100 dni, do 22. junija 1815. Deveta konstitucija 22. IV. 1815. Po preteku teh 100 dni in bitki pri Waterloo — sledi.

Sedmi prevrat 22. junija 1815., ki prinese drugo restavracijo fr. kraljestva. Zapored vladata Louis XVIII. od 8. VII. 1815. do 16. IX. 1824., in Charles X. od 1824. do 2. VIII. 1830. Deseta konstitucija 30. junija 1815.

Sledi osmi prevrat, julijska revolucija v dneh od 27. do 29. julija 1830., ki prinese vlado meščanskega kralja Louisa Phillippea I. (od 9. VIII. 1830., do 24. II. leta 1848), enajsta ustava 7. VIII. leta 1830. z listino.

Osemnajst let nato sledi deveti prevrat, tretja velika ljudska revolucija 24. februarja 1848., ki prinese republiko in provizorno vlado, kateri predseduje Louis Napoleon Bonaparte. Dvanajsta ustava 4. XI. 1848., s splošno volilno pravico.

Deseti prevrat izhaja iz eksekutive 2. XII. 1851., ki predlaga princa Louisa Napoleona za predsednika za 10 let. Decembrski plebiscit prinese ogromno večino za ta državni prevrat, Louis Napoleon dobi pooblastilo, da predloži novo, trinajsto ustavo, ki je sprejeta 14. I. 1852. in ki odpravi parlamentarni režim. Šef države dobi po sklepu senata 7. novembra 1852. naslov cesarja in izključno pravico za inicijativo in sankcijo zakonov.

Enajsti prvrat mu neposredno sledi 2. XII. 1852., iz ekesekutive, je posledica in nadaljevanje prejšnjega in ustanovi dedno cesarstvo Napoleona III. od 2. XII. leta 1852. do 4. IX. 1870. Štirinajsta ustava od 20. IV. 1870., sprejeta z osem milijonov glasov. "Liberalno" cesarstvo, zopetna uvedva ministrske odgovornosti in parlamentarnega režima.

Dvanajsti prevrat sledi 4. IX. 1870., vstaja ljudstva, komuna v Parizu, posledica republika od 4. IX. 1870. dalje. Toda ustavna borba traja pet let. Še le 25. II. 1875 sprejme francoska skupščina petnajsto in sedanjo ustavo.

POZDRAVI.

Predno odpotujem v stari kraj s parnikom "Berengaria", bodite še enkrat pozdravljeni vsi moji prijatelji s katerimi sem bil kedaj skupaj. Kadar bode še kateri mojih prijateljev nameraval potovati, mu toplo priporečam tvrdko Frank Sakser State Bank, ker tu se vsak lahko čuti popolnoma domačega. Vsi uradniki Vas bodo sprejeli kakor bi bili že večletni Vaši prijatelji; vse potrebne listine za potovanje so mi preskrbeli točno in hitro, da sem se čudil. Predno se odpravite na pot, sporočite po kateri železnici in kdaj pridete v New York, da Vas bo uradnik Frank Sakser State Bank pričakal na postaji: jaz nisem namreč sporočil svojega prihoda in tako sem prišel v roke lopovskemu agentu (tujcu), katerega sem se le s težavo iznebil.

"Slovence k Slovencu", to naj bode geslo našega naroda.

Lovrenc Hribar,
na potu v Križ pri Kamniku.

*

Danes odpotujem s parnikom "Presidente Wilson" v staro domovino: pred odhodom pa še enkrat pozdravljam vse prijatelje in znance v Cleveland, O. Zahvaljujem se družini Česnik in Turk, za vse, kar so mi pomagali pri mojem odhodu. Ostanite zdravi vsi in nasvidenje v Jugoslaviji.

John Sluga.

*

Predno odpotujem s parnikom "Presidente Wilson", pozdravljam znance in prijatelje, posebno pa mojega brata, Vinko Ulijan. Lepa hvala Mike Rutarju in Jožijini Rutar, ter isto Anton Rutarju, ki so me spremili na kolodvor. Tvrdki Frank Sakser se zahvaljujem za postrežbo, tebi "Glas Naroda" pa želim obilo uspeha.

New York, 24. marca 1925.

Frank Ulijan.

*

Jutri, to je dne 25. marca odpotujem s parnikom 'Berengaria' v stari kraj; pred odhodom pa pozdravljam vse znance in prijatelje v Cleveland, Ohio. Rojakom priporočam tvrdko Frank Sakser State Bank, kajti tu je postrežba v vseh ozirih točna.

Predno se vkrcam na parnik, še enkrat zakličem vsem rojakom: "Nasvidenje"!

Joseph Zakrajšek.

*

Predno se podam na parnik "Berengaria", še enkrat pozdravim brata Anton Lužar in Ignac Lužar teh njih družine. Nadalje pozdravljam vse znance in prijatelje in se jim zahvajujem za prijazno spremstvo.

Hvala tvrdki Frank Sakser State Bank za tako hitro in dobro postrežbo.

Nasvidenje!

D. Lužar,
na potu v Ljubljano.

KOŽNE BOLEZNI

povzročajo mnogo trpljenja v teh slučajih je treba jemat;

SEVERA'S

ESKO

razkuževalno mazilo.

Olajša razdraženje, odpravi srbečico in druge srbeče izpuščaje na koži.

Cena 50 centov.

Poskusite naprej pri lekarju.

OBRESTOVANJE NOVIH VLOG NA "SPECIAL INTEREST ACCOUNT"

se prične s 1. APRILOM

Vsak, kdor namerava pri nas vložiti denar se opozarja, naj to stori do konca tega mesca.

Sigurnost zajamčena potom državnega nadzorstva.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Izvežbane šivalke — ki znajo šivati kraje h moškim slamnikom na box strojih, dobe takoj dobro in stalno delo pri:
Mikado Straw Hat Works
112 Wooster St., New York City.

KLOBASE

iz prašičega mesa v 20 unč kenah 50c., prekosijo vsako drugo jed. Golaž v 8 unc kenah 30c. Poštnina plačana. Po prejemu denarja vam pošlje poznani rojak M. KRAINZ, Davis, W. Va.

NAZNANILO

Rojakom v državi Minnesota naznanjamo, da bo vkratkem obiskal naš zastopnik **Louis Vessel** iz Gilberta vse slovenske naselbine v železnem okrožju Minn. Rojak Vessel je že naš dolgoletni zastopnik in je pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda", prodajati vsakovrstne knjige naše zaloge in sploh opravljati vse v naš delokrog spadajoče posle.

Rojakom ga toplo priporočamo in jih prosimo, da mu gredo na roke. Uprava "Glas Naroda"

PATENTY

ZASTONJ slovenska knjižica glede patentov in pola za škiciranje se pošlje na zahtevo. Pišite še danes v slovenščini.

BRYANT & LOWRY
Registered Patent Attorneys
320 Victor Bldg., Washington, D. C.

Izredna razprodaja. Ta elegantna $10-ska ura sedaj za $5.78

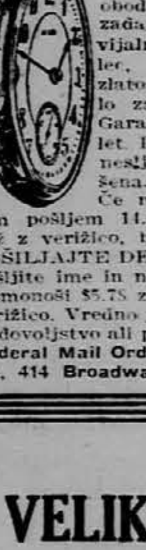

Samo za omejen čas smo znižali ceno tej posebni, krasno opremljeni, mali elegantni uri s kazeni v pristnem 14 karatnem pozlačenem obodu, spredaj odprti, zadaj s pokrovom; navijalnik in urejevalec, kombinacijsko zlatosrebrno kazalo za samo $5.78. Garantirano za 20 let. Dovršena in zanesljiva. Preiskušena. — Zastonj. Če naročite takoj, vam pošljem 14. kt. pozlačen nož z verižico, brezplačno. NE POŠILJAJTE DENARJA. Samo pošljite ime in naslov. Plačajte pismonoši $5.78 za uro, nožič in verižico. Vredno je dvakrat več. Zadovoljstvo ali pa denar nazaj. Federal Mail Order Corp., Dept 854, 414 Broadway, N. Y. City

Izdal sem novi cenik

Domačih Zdravil

katere priporoča Msgr. Kneipp v knjigi DOMAČI ZDRAVNIK

Pišite takoj po brezplačni cenik, da ga imate v slučaju potrebe pri rokah.

SEMENA

V zalogi imam najboljša vrtna, cvetlična in poljska semena. Pišite po brezplačni semenski cenik.

Blago pošiljam poštnine prosto.

Math. Pezdir
Box 772, City Hall Sta.
New York, N. Y.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA 'GLAS NARODA' NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

VELIKA NOČ - PRAZNIK PIRUHOV IN "ŽEGNA"

gotovo vzbuja rojakom blage spomine na dom. Želeli boste Vašim sorodnikom in prijateljem, da proslavijo praznik odrešenja na prijeten način, a tej želji daste najlažje duška, ako jim naznanite, da ste se jih spomnili s kakim denarnim darilom.

Da bo imelo Vaše darilo zaželjen učinek, obrnite se **pravočasno** na nas.

Priporočamo se Vam za pošiljatev takih daril bodisi v dolarjih, dinarjih ali lirah. Pošiljatve izvršimo po znano zmernih cenah.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street : : New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 4687.

Posebna ponudba našim čitateljem

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" $20.

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — $25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost, Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite z vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

PAST.

ROMAN IZ NAPOLEONOVIH VOJN.

Spisal Rafael Sabatini. — Za Gl. N. poslovenil G. P.

48 (Nadaljevanje.)

Obtožitelj je nato naprosil polkovnika, naj se spomni sestanka na vrtu, tekom katerega je prišlo do spora med Samovalom in kapitanom Tremayne.

— Pogovor, — je odvrnil, — se je povsem naravno zasukal na pred kratkim uveljavljeno generalno povelje proti dvobojevanju. Grof Samoval je označil to povelje kot ponižujoče in samolastno ter govoril o dvoboju kot edini častni metodi, s katero se uravna diferenee med gospodi. Kapitan Terence se je na to precej ostro izrazil o besedi "ponižujoče". Sledile so nadaljne besede in nekdo je posegel vmes ter rekel, da je Samoval eden najboljših sabljačev Portugalske. Naslednja pripomba Tremayna je bila malo prenegljena, čeprav priznavam, da sem takrat popolnoma soglašal ž njo, namreč, da potrebuje Portugalska svojih slavnih sabljačev dosti nujnejše za obrambo dežele proti invaziji kot za povočanje domačih neredov.

Lord Wellington je dvignil pogled od zapisnika ter si pričel gladiti nos. Njegovo lice je bilo hladno in nedostopno, njegove oči so počivale na jetniku, a njegova pozornost je veljala izključno le temu, kar je govoril polkovnik Grant.

— Ta pripomba je skrajno razkačila Samovala. Zahteval je od kapitana Tremayna, naj bo bolj določen in Tremayne je odgovoril, da je sicer govoril splošno, da pa lahko Samoval obrne celo stvar nase, če mu je všeč tako. Nato pa je dostavil. da je snov brez dvoma mučna za ženske in da naj se obrne konverzacijo na kako drugo stran. Samoval je privolil v to, da s precej pretečo obljubo, da se bo še razpravljalo o tej zadevi. Mislim, da je to vse, gospod.

— Ali hočete staviti kako vprašanje priči, kapitan Tremayne? — je vprašal obtožitelj.

Kot v prejšnjih slučajih se je glasil odgovor kapitana, da ne in Tremayne je nadalje priznali, da je bilo ugotovilo polkovnika Granta v polnem soglasju z dejstvi kot se jih spominja on sam.

Sodišče pa je zahtevalo pojasnil glede številnih okoliščin. Prva stvar je bilo obnašanje jetnika, ko mu je bila napovedana aretacija in polkovnik Grant je odgovoril drugače kot ostali.

— Ni bilo nesoglasno z nedolžnostjo, — je rekel.

Ta odgovor je očividno presenetil sodišče. Carruthers bi mogoče boljše zastopal interese Tremayna, če bi pustil vprašanje tam. Ker pa je dobil že toliko, je skušal dobiti še več.

— Ali hočete reči, da ni bilo v soglasju s krivdo? — je vzkliknil.

Polkovnik Grant se je nasmehnil ter počasi zmajal z glavo.

— Bojim se, da ne morem iti tako daleč. — je odvrnil ter spravil Carruthersa v obup.

Tedaj pa je izgovoril polkovnik Fletcher vprašanje, ki je trapilo duha številnih članov sodišča.

— Polkovik Grant, — je rekel, — da ste v dotični noči zasledovali grofa Samovala in da ste mu osebno sledili, ko ste dobili od svojega agenta sporočilo o njegovih gibanjih. Ali bi bili tako dobri ter povedali sodišču, zakaj ste ob onem času zasledovali gibanja zamrlega?

Polkovnik Grant je pogledal na lorda Wellingtona. Lahno se je nasmehnil ter zmajal z glavo.

— Bojim se, da mi javni interesi ne dovoljujejo odgovora na vaše vprašanje. Ker pa je navzoč lord Wellington sam, bi predlagal da vprašate njega, če naj dam informacije, katere si želite.

— Gotovo ne, — je dejal lord odločno, brez nadaljnega vprašanja. — Eden mojih razlogov, da sem navzoč, je ravno to, da se ničesar ne objavi glede tega.

Sledil je trenuten molk. Nato si je predsednik drznil staviti vprašanje:

— Ali smemo vsaj vprašati, če je bilo delovanje polkovnika posledica vednosti, da se bo vršil dvoboj?

— To lahko vprašate, — je rekel lord Wellington.

— Kakšen vzrok, polkovnik Grant, ste imeli za domnevo, da je šel grof Samovol na Monsanto?

— V glavnem direkcijo, v katero je krenil.

— In ničesar drugega?

— Mislim, da smo zopet na prepovedanih tleh, — je odvrnil polkovnik Grant ter se zopet ozrl na lorda Wellingtona.

— Ne vidim, kakšen namen ima to vprašanje, — je rekel lord Welligton, ki se je odzval pogledu Granta. — Polkovnik je povsem enostavno obvestil sodišče. da ni imelo njegovo opazovanje grofa Samovala niti najmanjšega stika s tem dvobojem. Mislim, da se sodišče lahko zadovolji s tem. Treba je bilo pojasniti sodišču lastno navzočnost Granta na Monsanto v noči 28. Mogoče bi bilo boljše, če bi rekel, da je bil slučajno navzoč, čeprav vem, da bi sodišče ne sprejelo rado take izjave. To pa je dejanski vse. Polkovnik Grant je bil slučajno tam. To je vse, kar si mora zapomniti sodišče.

Predsednik je nato izjavil, da nima staviti priči nikakih nadaljnih vprašanj, nakar je polkovnik Grant salutiral ter se umaknil na klop v bližni Lady O'Moy.

Sledilo je zaslišane majorja Carruthersa glede spora med grofom Samovalom in kapitanom Tremayne in major je potrdil vse, kar sta že rekla Sir Terence in polkovnik Grant. Kazal pa je kljub temu veliko pristranost za jetnika.

— Razgovor, o katerem je rekel Samoval, da bo obnovljen, se najbrž ni vršil. — je dostavil, ko je zaključil svoje pričevanje.

— Kako morete reči to? — ga je vprašal major Swan.

— Lahko dam izraza svojemu mnenju, gospod, — je vzkliknil major Carruthers ter zardel.

— Ne, gospod, ne smete, — se je oglasil predsednik. — Pod prisego ste obvezani o dejstvih, ki so vam direktno znana.

— Iz osebnega znanja vem, da je Lady O'Moy odpoklicala kapitana Tremayna od mize in da ni imel nobene nadaljne prilike govoriti s Samovalom še istega dne. Videl sem grofa, ko je odšel z Monsanta malo pozneje in ob dotičnem času je bil kapitan Tremayne še vedno v družbi Lady O'Moy — o čemur lahko priča Lady sama. Preživel je preostalo popoldne pri delu z menoj in zvečer sva se napotila skupaj proti domu. Stanujeva namreč skupaj v Alcantara.

— Ostal je še celi naslednji dan, — je rekel Sir Harry. — Ali trdite, da niste izgubili jetnika izpred oči celi dan?

— Tega ne trdim. vendar pa mislim . . .

— Bojim se, da hočete zopet uveljaviti svoja mnenja, — se je oglasil major Swan.

(Dalje prihodnjič.)

TIBETANSKI DUHOVNIKI V PARIZU

Pred kratkim je par tibetanskih duhovnikov obiskalo London, kjer so se udeležili nekega verskega zborovanja. Na poti proti domu so se ustavili tudi Parizu, kjer so se dali slikati.

ALI JE STRAH PRED BACILI UPRAVIČEN?

Neki učeni zdravnik, ki izvaja svojo umetnost v michiganskem mestu Ann Harbor, je ravnokar objavil nov varnostni signal. — svarilo, naj se izogibajo ljudje stiskanju rok. Ker imajo navadni smrtniki navadno pogosto segati s svojimi prsti v usta, je dotični gospod doktor v Michiganu prepričan, da se na ta način uvede v človeški sistem nevarnega povzročitelja influenee, ki ima navado vprizarjati strašna opustošenja med človeškim rodom.

Našim čitateljem se ni treba preveč ustrašiti tega obvestila, kajti strah pred bacili je že davno postal bolezen, katere opazimo po vsem svetu. Kogar prime ta strah pred bacili, je bolan na bacilih, ki se ne nahajajo v njegovem telesu, sistemu, temveč izven njega. Slišali smo toliko o bacilih in na tako enostranski način, da jih vidimo vsepovsod in da letamo naokrog v strahu, čeprav so nevidni kot peklenšček.

Glavni povzročitelj tega strahu pred bacili je brezdvomno velikan na znanstvenem polju, ki je umrl približno pred desetimi leti, profesor Mečnikov v Parizu. Mi jemljemo v svoje roke žlice, vilice in nože, kot leže na mizi, brez vsakega strahu in ne da bi mislili, da nam preti direktna življenska nevarnost. — seveda od strani vsepovsod navzočih bacilov.

Mečnikov je bil pri tem dosti previdnejši. Bil pa je tudi toliko odkritosrčen ter priznal, da vedno izžge pred obedom nož, vilico in žlico na plamenu, da zatre na ta način vse bolezenske kali.

Brez vsakega premišljanja ugrizne človek pri svojem zajtrku v lepo rjavo skorjo kruha, ne da bi pomislil, da vsebuje ta skorja nevarne bacile ali mikrobe. Mečnikov pa je najprvo spražil kruh, da zamori slehrni bacil, kajti poznal je njih pota in zvijače ter jim ni sedel na lim.

Vsakdo med nami bo z veseljem ugriznil v banano, potem ko je odstranil debelo kožo. Če pa misli, da nimajo banane v svojem mesu nikakih bacilov, se grdo moti. Kljub vsej čistoti je v mesu banan dosti bacilov, pravi Mečnikov. Raditega je treba banane spražiti, predno se jih zavžije.

Navedli bi lahko še nebroj drugih slučajev, ki se tičejo nadležnih bacilov.

Mi, navadni ljudje, si ne moremo niti predstavljati, niti misliti, kaj vse si je izmislil svetovno znani učenjak ter skušal izvesti. Vsega tega si tudi ni mogoče predstavljati ter tudi ni naš namen norčevati se iz zaslužnega moža, ki je storil toliko dobrega za znanost ter bo vedno spadal med njene najbolj sijajne zvezde. Svojim čitateljem pa hočemo priporočiti naj se ne udajajo nepotrebnemu strahu, ki jim le greni življenje, ki ubija veselost in ki skuša sedaj celo odpraviti stiskanje rok med prijatelji in znanci.

To je ena stran cele zadeve. Druga stran pa je dejanski vredna upoštevanja. Bacili in mikrobi, nevidni organizmi živalskega in rastlinskega izvora, morejo n spevati le v nesnagi, v neočiščenih, vlažnih, smrdljivih brlogih, kjer manjka svežega zraka in kamor ne posije nikdar solnčni žarek. Znana stvar je, da je razširjena jetika ali tuberkuloza v glavnem med revnimi sloji, ki prebivajo v neprimernih, temnih stanovanjih in ki so zaposleni v nehigijeničnih tovarnah, rovih in drugod.

Vse zdravniške kapacitete soglašajo v naziranju, da je jetika v glavnem bolezen revnih in nesnažnih. Vzrok nesnage pa je neprimerna vzgoja, kajti vsakega človeka bi se moralo od mladosti naprej učiti, da je snaga prvi in skoro izključni predpogoj trdnega zdravja, poleg primerne hrane in čistega zraka.

Bacili, posebno bacili jetike, se bodo lotili izključno le oslabljenega organizma, organizma ljudi, ki so prestali težke bolezni, ki se udajajo izgredom vsake vrste, ki so nesnažni ter zanemarjajo telesno gojenje, deloma iz nevednosti, deloma iz malomarnosti.

Drugače je seveda pri epidemičnih boleznih, katere povzročajo bacili, povzročitelji takih epidemij. Sedanje prebivalstvo sveta je v tako tesnem medsebojnem in neprestanem stiku, da je ni sile, ki bi preprečila razširjenje epidemij. Če ne drugače, se širijo take epidemije po zraku ter zahtevajo svoje žrtve predvsem med primitivnimi narodi, kojih ustroj je manj odporen proti takim boleznim kot pa ustroj civiliziranih narodov, ki so na gotov način in do gotove mere imunizirani.

SODIŠČE NORCEV

Leta 1315. si je napravil nadvojvoda Leopold Avstrijski načrt za upad v Švico. Leopold je imel svojega dvornega norca po imenu Kuona, ki je bil doma iz Stockacha v Badnu. Jako rad je imel svojega norca in razlagal mu je vse svoje načrte. Tako mu je povedal tudi natančno, kako da hoče Švicarje presenetiti z dobro preudarjenim upadom. Norec Kuono je zvesto poslušal svojega gospodarja, pregledal tudi načrt, potem pa rekel: Vsa stvar mi prav nič ne ugaja. Vi ste pač naredili načrt, kako boste napadli deželo, ali kako pridete potem iz dežele, za to pa nimate načrta.

Leopold je bil sicer nekoliko v zadregi vsled norčevega svarila, ali vsejedno je napadel Švicarje. Dne 16. novembra 1315. je bil Leopold pri Morgartnu pošteno tepen. Potem pa ni imel načrta, kako bi prišel na varno brez nadaljnih porazov.

Dvorni norec Kuono je imel prav. — Spomnil se je njegovega svarila Leopold in mu rekel, da za služi za isto tudi plačilo. Kuono ga je naprosil, naj se ustanovi v njegovem rojstnem kraju v Stockachu sodišče norcev (Narrengericht), kar se je ondi zgodilo s posebno listino nadvojvode. Temu sodišču se imajo prijaviti vsi bedasti dogodki (Leopoldov upad v Švico je bil tudi tak dogodek) tekom leta, ki se vpišejo v knjigo, iz katere se prečitajo v pustni noči javno pri razpravi, katero vodijo "oče norcev," "sodni norci" in pisar norcev. Na razpolago so jim "norsi-tekači," kakor nekdaj. To sodišče norcev posluje še vedno in vsako leto oživi tudi spomin na bedasti upad avstrijskega norca Leopolda v Švico.

REVMATIZEM

Značilno domače zdravilo — da ga oni, ki ga ima.

Leta 1893 me je napadel muskularni in podakutni revmatizem. Trpel sem več kot tri leta tako kot vedo le oni, ki ga imajo. Poskušal sem zdravila za zdravilom, toda vsa pomoč, ki sem jo dobil, je bila le začasna. Končno sem dobil zdravilo, ki me je popolnoma ozdravilo in moje pomilovanja vredno stanje se ni nikdar več vrnilo. Dal sem ga številnim, ki so bili hudo bolni, privezani na posteljo, nekateri 70 do 80 let stari, pa posledice so bile iste kot v mojem slučaju.

Moja želja je, da bi vsak, ki trpi na katerikoli vrsti muskularnega ali podakutnega revmatizma, poskušal veliko vrednost mojega izboljšanega 'domačega zdravljenja' vsled njegove čudovite zdravilne moči. Ne pošljite niti centa, pač pa samo svoje ime in naslov in poslal vam bom brezplačno poskušnjo. Ko boste uporabili in ko se bo izkazalo, da ste po dolgotrajnem proizvedovanju dobili nekaj kar prežene revmatizem take vrste, pošljite en dolar. Toda zapomnite si, da jaz nočem vašega denarja, dokler ga z zadovoljstvom ne pošljete. Ali ni to pošteno? Zakaj bi nadalje trpeli, če se vam nudi brezplačna pomoč? Ne mudite! Pišite danes.

MARK H. JACKSON
No. 111-K Durston Bldg.,
Syracuse, N. Y.

Mr. Jackson je odgovoren. Zgornje ugotovilo je resnično.

Kretanje parnikov - Shipping News

28. marca:
Olympic, Cherbourg; Paris, Havre; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen; Reliance, Cherbourg in Hamburg; Ohio, Cherbourg in Hamburg; Veendam, Boulogne.

31. marca:
Stuttgart, Cherbourg in Bremen.

1. aprila:
Mauretania, Cherbourg.

2. parila:
Deutschland Boulogne in Hamburg.

4. aprila:
Homeric, Cherbourg; Ascania, Cherbourg; Pres. Harding, Cherbourg in Bremen.

7. aprila:
Resolute, Cherbourg in Hamburg; Republic, Cherbourg in Bremen.

8. aprila:
Aquitania, Cherbourg; La Savoie, Havre.

9. aprila:
Zeeland, Cherbourg in Antwerp; Mt. Clay, Hamburg.

11. aprila:
Majestic Cherbourg; Leviathan, Cherbourg; Volendam, Boulogne in Rotterdam; Conte Verde, Genoa. Rochambeau, Havre.

14. aprila:
Martha Washnigton, Trst.

15. aprila:
Berengaria, Cherbourg; De Grasse, Havre; America, Cherbourg in Bremen.

16. aprila:
Cleveland, Boulogne in Hamburg; Pittsburgh, Cherbourg in Antwerp; Columbus Cherbourg in Bremen.

18. aprila:
Olympic Cherbourg; France, Havre; George Washington, Cherbourg in Bremen; Orbita, Cherbourg.

21. aprila:
Belgenland, Cherbourg in Antwerp.

22. aprila:
Mauretania, Cherbourg; Suffren, Havre.

25. aprila:
Paris, Havre; Homeric, Cherbourg; Orduna Cherbourg; Pres. Roosevelt, Cherbourg in Bremen.

28. aprila:
Lapland Cherbourg in Antwerp; Luetzow, Bremen.

29. aprila:
Aquitania, Cherbourg.

30. parila:
Ohio, Cherbourg in Hamburg; Albert Ballin, Boulogne in Hamburg.

2. maja:
Majestic, Cherbourg; Leviathan, Cherbourg.

16. maja:
Paris, Havre. — S tem parnikom bo spremljal potnike uradnik tvrdke Frank Sakser State Bank.

COSULCH LINE
Znižane cene.
DO TRSTA—REKE—DUBROVNIKA
Tretji razred tja $95. Tja in nazaj $162
Drugi razred $135. Tja in nazaj $243.
Turistov. razred $120. Tja in nazaj $182
EDINA ČRTA DO JUGOSLAVIJE.
MARTHA WASHINGTON 14. aprila
PRESIDENTE WILSON — 12. maja
Lepo potovanje. Kratka pot z železnico
PHELPS BROS. & CO., 2 West, N. Y

NAPRODAJ 80 AKROV
lepa rodovitna zemlja v lepi legi, 3 milje od mesta, prav poleg zemlje je šola, voda teče skoz in pridela se vse, hiša in potrebna poslopja. Pišite lastniku:
John Jamnik,
R. 3, Fairchild, Wis.
(5x 21—26)

Suhe Kranjske klobase.
ŽELODEC IN DOMA SUŠENO MESO POŠILJAM ŠIROM AMERIKE PO —
35¢ FUNT
PROTI EKSPRESNEMU PREVZETJU.
JOHN KRAMER
5307 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

Slovensko Amer. Koledar za leto 1925
smo že skoro razprodali. V kratkem času smo ga prodali več tisoč. Kdor ga hoče imeti, naj ga takoj naroči, ker ga je le še par sto izvodov zalogi. Cena s poštnino vred
40 CENTOV.
Oni naši zastopniki, ki še niso naročili koledarjev, naj se požurijo, da ne bo prepozno.
SLOVENIC PUBLISHING CO.,
82 Cortlandt St., N Y C

SKUPNI IZLET V JUGOSLAVIJO
z največjim parnikom francoske proge
"PARIS"
36,558 ton 45,000 konjskih sil
V SOBOTO, DNE 16. MAJA 1925.

Potnike bo spremljal naš uradnik prav do Ljubljane in bo posebno pazil na potrebe potnikov, da bodo udobno in brezskrbno potovali. Vsi potniki bodo nastanjeni v lepih, čednih kabinah po 2., 4. in 6. skupaj ter so nam dodeljeni najlepši prostori.

Vozni list III. razreda stane do Ljubljane z vojnim davkom in železnico vred $116.23 in kdor kupi vozni list za tja in nazaj prihrani $47.73.

Glasom nove postave zamorejo tudi nedržavljani potovati na obisk in ostati zunaj eno leto, ako si preskrbe od tukajšne vlade dovoljenje, ki stane samo $3.00; da se dobi tako dovoljenje, je potrebno vedeti ime parnika in dan prihoda v to deželo. Kdor tega ne ve, mu mi pomagamo zaznati, ako nam tozadevno piše.

Prošnjo za dovoljenje lahko napravimo tudi mi, pred odpotovanjem, ter je dovoljenje poslano iz Washingtona za prosilcem v stari kraj na naslov, kakršnega kdo označi v prošnji.

Jugoslovanski potni list stane sedaj samo 250 dinarjev, to je okoli $3.00 ter je veljaven za eno leto za potovanje ven in nazaj; tudi brez dovoljenja se lahko potuje ven na obisk, toda vsak se mora povrniti nazaj tekom šestih mesecev, kdor ima dovoljenje, pa tekom enega leta ter se mu ni potreba zglasiti pri ameriškem konzulatu pred povratkom.

Kdor želi potovati meseca maja v Jugoslavijo ali zassedeno ozemlje, naj se nam čimpreje priglasi. Zabave in družbe bo na tem potovanju dovolj.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIJALIST MOŠKIH BOLEZNI.

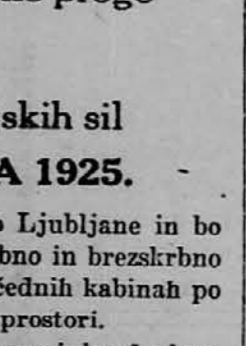

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sem že zdravim nad 25 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vas morem popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezni, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skozi 23 let sem pridobil posebno skušnje pri ozdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zaupati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pridite čimpreje.
Jaz ozdravim zastrupljeno kri, mazulje in tise po telesu, bolezni v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, stare rane, oslabelost, živčne in bolezni v mehurju, ledicah, jetrah, želodcu, rumenico, revmatizem, katar, zlate žile, naduho itd.
Uradne ure: V ponedeljek, sredo in petek od 9. dopoldne do 5. popoldne; v torek, četrtek in soboto od 9. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 2. popoldne.

Kako se potuje v stari kraj in nazaj v Ameriko.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj, je potrebno, da je natančno poučen o potnih listih, prtljagi in drugih stvareh.

Pojasnila, ki vam jih zamorem dati vsled naše dolgoletne izkušnje Vam bodo gotovo v korist; tudi priporočamo vedno le prvovrstne parnike, ki imajo kabine tudi v III. razredu.

Glasom nove naselniške postave ki je stopila v veljavo s 1. julijem 1924, zamorejo tudi nedržavljani dobiti dovoljenje ostati v domovini eno leto in ako potrebno tudi dalj; tozadevna dovoljenja izdaja generalni naselniški komisar v Washington, D. C. Prošnjo za tako dovoljenje se lahko napravi tudi v New Yorku pred odpotovanjem, ter se pošlje prosilcu v stari kraj glasom nanovejše odredbe.

KAKO DOBITI SVOJCE IZ STAREGA KRAJA

Kdor želi dobiti sorodnika ali svojca iz starega kraja, naj nam prej piše za pojasnila. Iz Jugoslavije bo pripuščenih v prihodnjih treh letih, od 1. julija 1924 naprej vsako leto po 671 priseljencev.

Ameriški državljani pa zamorejo dobiti sem žene in otroke do 18. leta brez, da bi bili šteti v kvoto. Rojene osebe se tudi ne štejejo v kvoto. Starši in otroci od 18. do 21. leta ameriških državljanov pa imajo prednost v kvoti. Pišite za pojasnila.

Prodajamo vozne liste za vse proge; tudi preko Trsta zamorejo Jugoslovani sedaj potovati.

Frank Sakser State Bank
82 Cortlandt St., New York

Pozor čitatelji.
Opozorite trgovce in obrtnike, pri katerih kupujete ali naročate in ste s njih postrežbo zadovoljni, da oglašujejo v listu "Glas Naroda". S tem boste vstregli vsem.
Uprava "Glas Naroda"

Prav vsakdo—
kdor kaj išče; kdor kaj ponuja; kdor kaj kupuje; kdor kaj prodaja; prav vsakdo priznava, da imajo čudovit uspeh —
MALI OGLASI
v "Glas Naroda"

ADVERTISE in GLAS NARODA